

Indholdsfortegnelse

Vinterhvede	2
Vinterhvede til bagningsundersøgelser.....	3
Vinterrug.....	4
Vinterrug – korte hybrider	5
Vintertriticale.....	6
Vinterbyg	7
Vinterraps, hybrider og linjesorter	8
Vårbyg.....	10
Vårhvede.....	11
Havre.....	12
Markært.....	13
Markært til helsæd	14
Hestebønne	15
Vinterhestebønne	16
Sukkerroer.....	17
Foderroer og roer til energiproduktion	19
Majs til helsæd	20
Rajgræs, strandsvingel og rajsvingel - udlæg 2022, 3. brugsår	21
Rajgræs, hybrid rajgræs, strandsvingel og rajsvingel –	23
udlæg 2023, 2. brugsår.....	23
Rajgræs, strandsvingel og rajsvingel – udlæg 2024, 1. brugsår	25
Timote – udlæg 2022, 3. brugsår	27
Engrapgræs - udlæg 2022, 3. brugsår.....	28
Hvidkløver – udlæg 2024, 1. brugsår.....	29
Hvidkløver – udlæg 2023, 2. brugsår.....	30
Rødkløver - udlæg 2025	31
Rødkløver - udlæg 2024, 1. brugsår	32
Rødkløver - udlæg 2022, 3. brugsår	33
Lucerne - udlæg 2025.....	34
Screeningsforsøg, spisekartofler.....	35
Screeningsforsøg, stivelseskartofler	36
Screeningsforsøg, chipskartofler.....	37
Middeltidlige spisekartofler	38
Stivelseskartofler	39
Kartofler til chipsproduktion.....	40
OBS vintersæd	41
OBS vårsæd	42

Vinterhvede

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: KWS Extase, blanding (Pondus, Champion, Kvium, RGT Stokes)
Lokaliteter: Tystofte, Søllested, Sejset, Holstebro og Bramstrup
Antal led: 92

Udsædsmængder:

Linier: 350 spiredygtige kerner pr. m²
Hybrider: 280 spiredygtige kerner pr. m²

Bejdsning: Redigo pro FS 170

Anlæg:

Forsøget må ikke etableres efter græs.
Forsøget anlægges som α -design med 4 gentagelser à 12-18 m². Såning foretages i en dybde på 3-4 cm.
Detailplan med randomiseringen vedlægges. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, der angiver udsædsmængden herfor. Udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut, der angiver udsædsmængden for hver B-sort.

Miniblokke må ikke deles i marker!

Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 10-12 cm.

Tomme parceller samt parceller hvor der mangler mere end 25% parcellængde skal eftersås.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering med GPS-koordinater for placering af 1. parcel. Alternativt registreres placering i NFTS.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget N-, P- og K-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt og kvælstofprognose. Der skal tilføres mangan både efterår og forår på arealer hvor der erfaringsmæssigt optræder mangankmangel.

Forsøget vækstreguleres med godkendt middel 1-2 gange. Bekæmpelse af ukrudt og skadedyr gennemføres med et anerkendt middel efter behov. Dog *skal* bladlus skal i agrødens st. 13-14 for at undgå smitte med havrerødsot. Det kan være nødvendigt at gentage behandlingen. Hvedegalmyg bekæmpes i stadium 43-61 hvor fangsten i feromonfælder overskrider bekæmpelsestærsklen.

Behandlingsstrategi med svampbekæmpelse udsendes i det tidlige forår. Strategien er koordineret mellem TystofteFonden og SEGES.

NB: Forfrugt, JB-nummer, så-dato og -dybde samt grundbehandlinger som f.eks. gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidspøjtninger registreres i NFTS. Login kan fås ved henvendelse til landsforsogene@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden (alle gent.):

- Fremspiring. Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Plantebestand kort efter vækststart. Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Ved sygdomsangreb der viser tydelig sortsdifferentiering, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb (Notat af Hovmøller, Sindberg & Willas, maj 2003).
- Lejesæd ved høst, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene.

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af parcelnummer. Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden.

I observationsparceller bedømmes sorterens dyrknings-egenskaber og modtagelighed overfor sygdomme.

Høst:

Foretages parcelvis med mejetærsker.

Udbytte

Følgende informationer sendes til TystofteFonden umiddelbart efter høst:

- Kg oprenset kerne pr. parcel
- Høstdato
- Parcelvis spild hvis der er sortforskelle. Alternativt blot led 1.
- Fagligt notat indeholdende beskrivelse af klimatiske betingelser og relevante forhold i relation til forsøgets gennemførelse og tilstand ved høst.

Kvalitetsundersøgelser:

Bestemmelse af rumvægt, tørstofindhold, glutenindhold, proteinindhold (NIT-1241) foretages ved TystofteFonden og Teknologisk Institut. Anvendes NIT-1241 på lokaliteten, modtager TystofteFonden gerne resultaterne af NIT-analyserne.

For A-sorter og målesorter bestemmes ved TystofteFonden desuden:

- Kornvægt
- Faldtal

Der gennemføres undersøgelse af sorterens foderkvalitet på anmelders foranledning.

For alle led sendes der én prøve på 2 kg (fællesprøve fra gentagelserne):

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Revideret 12-09-2024 - ASL

Vinterhvede til bagningsundersøgelser

Afprøvning af sorter til optagelse på brødhvedelisten

Målesorter: Fem sorter på brødhveelisten med størst udlæg af C2 i anlægsåret.
 Lokalteter: Holeby, Tystofte, Sejlet, Dyngby, Koldkærgård og Bramstrup
 Antal led: 18

Udsædsmængde:

350 spiredygtige kerner pr. m²

Bejdsning: Redigo pro FS 170

Formål:

Forsøget anlægges for at vurdere sorterens bagekvalitet. Undersøgelserne ligger til grund for vurderingen af hvilke sorter, der skal kunne tildeles ekstra N, svarende til tillægget for brødhvede.

Anlæg:

Forsøget må ikke etableres efter græs. Såning foretages i en dybde på 3-4 cm.

Udsåning i enkeltparcel i sortsrækkefølge med tilstrækkelig værn til andre forsøg pga. ekstra kvælstofgødskning ved skridning. Parcelstørrelsen tilpasses således, at der under normale omstændigheder kan høstes minimum 14 kg prøve af målesorter samt sorter i andet års afprøvning og 5 kg af sorter i første års afprøvning.

Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 10-12 cm.

Tomme parceller samt parceller hvor der mangler mere end 25% parcellængde skal eftersås.

Udsæden afvejes parcellvis og tilsendes fra TystofteFonden, der angiver udsædsmængden for hver sort. Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering (GPS-koordinater og forsøgets placering på marken).

Gødskning i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget N-, P- og K-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt, kvælstofprognose plus N-tillæg for brødhvede. Der skal tilføres mangan både efterår og forår på arealer hvor der erfaringsmæssigt optræder manganmangel. Forsøget vækstreguleres med godkendt middel 1-2 gange. Omkring skridning (st. 55-59) sengødskes forsøget med det vejledende tillæg i N til produktion af brødhvede.

Behandlinger i vækstperioden (inklusive værn):

Bekæmpelse af ukrudt og skadedyr gennemføres med et anerkendt middel efter behov. Dog skal bladlus skal i agrødens st. 13-14 for at undgå smitte med havrerødsot. Det kan være nødvendigt at gentage behandlingen.

Behandlingsstrategi med svampebekæmpelse udsendes i det tidlige forår. Strategien er koordineret mellem TystofteFonden og SEGES.

Notater i vækstperioden:

Dato for

- Såning
- Høst
- Eventuelle afvigelser. Særligt ift. gødskning og høst.

Bedømmelser i vækstperioden (alle gent.):

- Fremspiring. Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Plantebestand kort efter vækststart: Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Lejesæd ved høst, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene.

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af lednummer. Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden.

Høst:

Foretages med mejetærsker. Der måles ikke udbytte i parcellerne. Prøverne renses og tørres inden fremsendelse til TystofteFonden.

Af hensyn til bestemmelse af faldtal, har det meget høj prioritet, at forsøget høstes rettidigt! Der skal bedømmes lejesæd før høst.

Kvalitetsundersøgelser:

Bestemmelse af rumvægt, tørstofindhold, glutenindhold, proteinindhold (NIT-1241), faldtal, kornvægt, samt bagekvalitet foretages ved TystofteFonden. Bagekvalitet undersøges for to lokaliteter.

Hertil sendes prøver på min 14 kg.

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Revideret 12-09-2024 - ASL

Vinterrug

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: KWS Tayo, blanding (SU Arvalus, KWS Rotor, KWS Tayo og KWS Berado)
 Lokalteter: Tystofte, Brande, Abildgård, Varde og Koldkærgård
 Antal led: 59

Udsædsmængder:

Populationer: 250 spiredygtige kerner pr. m²
 Hybrider: 200 spiredygtige kerner pr. m²

Bejdsning: Redigo pro FS 170

Anlæg:

Forsøget må ikke etableres efter græs.
 Forsøget anlægges som α -design med 4 gentagelser à 12-18 m². Såning foretages i en dybde på 2-3 cm. Detailplan med randomiseringen vedlægges. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, der angiver udsædsmængden herfor. Udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut, der angiver udsædsmængden for hver B-sort.

Miniblokke må ikke deles i marken!

Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 10-12 cm.

Tomme parceller samt parceller hvor der mangler mere end 25% parcellængde skal eftersås.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering med GPS-koordinater for placering af 1. parcel. Alternativt registreres placering i NFTS.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget N-, P- og K-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt og kvælstofprognose. Der skal tilføres mangan både efterår og forår på arealer hvor der erfaringsmæssigt optræder manganmangel. Forsøget vækstreguleres med godkendt middel 1-2 gange. Bekæmpelse af ukrudt og skadedyr gennemføres med et anerkendt middel efter behov. Dog skal bladlus skal i agrødens st. 13-14 for at undgå smitte med havrerødsot. Det kan være nødvendigt at gentage behandlingen.

Behandlingsstrategi med svampbekæmpelse udsendes i det tidlige forår. Strategien er koordineret mellem TystofteFonden og SEGES.

NB: Forfrugt, JB-nummer, så-dato og -dybde samt grundbehandlinger som f.eks. gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidspøjtninger registreres i NFTS. Login kan fås ved henvendelse til landsforsoegene@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden (alle gent.):

- Fremspiring. Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Plantebestand kort efter vækststart: Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Ved sygdomsangreb der viser tydelig sortsdifferentiering, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb (Notat af Hovmøller, Sindberg & Willas, maj 2003).
- Lejesæd ved høst, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene.

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af parcellnummer. Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden. I observationsparceller bedømmes sorterens dyrknings-egenskaber og modtagelighed overfor sygdomme.

Høst:

Foretages parcelvis med mejetærsker.

Udbytte:

Følgende informationer sendes til TystofteFonden umiddelbart efter høst:

- Kg oprenset kerne pr. parcel
- Høstdato
- Parcelvis spild hvis der er sortforskelle. Alternativt blot led 1.
- Fagligt notat indeholdende beskrivelse af klimatiske betingelser og relevante forhold i relation til forsøgets gennemførelse og tilstand ved høst.

Kvalitetsundersøgelser:

Bestemmelse af rumvægt samt tørstof- proteinindhold (NIT-1241) foretages ved TystofteFonden og Teknologisk Institut. Anvendes NIT-1241 på lokaliteten, modtager TystofteFonden gerne resultaterne af NIT-analyserne.

For A-sorter og målesorter bestemmes ved TystofteFonden desuden:

- Kornvægt
- Faldtal

Der gennemføres undersøgelse af sorterens foderkvalitet på anmelders foranledning.

For alle led sendes der én prøve på 2 kg (fællesprøve fra gentagelserne):

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Revideret 06-09-2024 ASL

Vinterrug – korte hybrider

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: KWS Tayo, blanding (SU Arvalus, KWS Rotor, KWS Tayo og KWS Berado)
 Lokalteter: Tystofte, Brande, Abildgård, Varde og Koldkærgård
 Antal led: 6

Udsædsmængder:

Populationer: 250 spiredygtige kerner pr. m²
 Hybrider: 200 spiredygtige kerner pr. m²

Bejdsning: Redigo pro FS 170

Anlæg:

Forsøget må ikke etableres efter græs.
 Forsøget anlægges som α-design med 4 gentagelser à 12-18 m². Såning foretages i en dybde på 2-3 cm. Detailplan med randomiseringen vedlægges. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, der angiver udsædsmængden herfor. Udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut, der angiver udsædsmængden for hver B-sort.

Miniblokke må ikke deles i marken!

Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 10-12 cm.

Tomme parceller samt parceller hvor der mangler mere end 25% parcellængde skal eftersås.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering med GPS-koordinater for placering af 1. parcel. Alternativt registreres placering i NFTS.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget N-, P- og K-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt og kvælstofprognose. Der skal tilføres mangan både efterår og forår på arealer hvor der erfaringsmæssigt optræder manganmangel. Forsøget vækstreguleres med godkendt middel 1-2 gange. Bekæmpelse af ukrudt og skadedyr gennemføres med et anerkendt middel efter behov. Dog skal bladlus skal i agrødens st. 13-14 for at undgå smitte med havrerødsot. Det kan være nødvendigt at gentage behandlingen.

Behandlingsstrategi med svampbekæmpelse udsendes i det tidlige forår. Strategien er koordineret mellem TystofteFonden og SEGES.

NB: Forfrugt, JB-nummer, så-dato og -dybde samt grundbehandlinger som f.eks. gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidspøjtninger registreres i NFTS. Login kan fås ved henvendelse til landsforsoegene@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden (alle gent.):

- Fremspiring. Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Plantebestand kort efter vækststart: Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Ved sygdomsangreb der viser tydelig sortsdifferentiering, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb (Notat af Hovmøller, Sindberg & Willas, maj 2003).
- Lejesæd ved høst, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene.

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af parcellnummer. Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden. I observationsparceller bedømmes sorterens dyrknings-egenskaber og modtagelighed overfor sygdomme.

Høst:

Foretages parcelvis med mejetærsker.

Udbytte:

Følgende informationer sendes til TystofteFonden umiddelbart efter høst:

- Kg oprenset kerne pr. parcel
- Høstdato
- Parcelvis spild hvis der er sortforskelle. Alternativt blot led 1.
- Fagligt notat indeholdende beskrivelse af klimatiske betingelser og relevante forhold i relation til forsøgets gennemførelse og tilstand ved høst.

Kvalitetsundersøgelser:

Bestemmelse af rumvægt samt tørstof- proteinindhold (NIT-1241) foretages ved TystofteFonden og Teknologisk Institut. Anvendes NIT-1241 på lokaliteten, modtager TystofteFonden gerne resultaterne af NIT-analyserne.

For A-sorter og målesorter bestemmes ved TystofteFonden desuden:

- Kornvægt
- Faldtal

Der gennemføres undersøgelse af sorterens foderkvalitet på anmelders foranledning.

For alle led sendes der én prøve på 2 kg (fællesprøve fra gentagelserne):

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Revideret 06-09-2024 ASL

Vintertriticale

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesort: Trias, blanding (Brehat, Lumaco, Trias)
 Lokalteter: Tystofte, Sejet, Abildgård og Koldkærgård
 Antal led: 3

Udsædsmængde:

300 spiredygtige kerner pr. m²

Bejdsning: Redigo pro

Anlæg:

Forsøget må ikke etableres efter græs.
 Forsøget anlægges som randomiseret blok forsøg med 4 gentagelser à 12-18 m². Såning foretages i en dybde på 3-4 cm. Detailplan med randomiseringen vedlægges. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, der angiver udsædsmængden herfor. Udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut, der angiver udsædsmængden for hver B-sort. Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 10-12 cm.

Tomme parceller samt parceller hvor der mangler mere end 25% parcellængde skal eftersås.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering med GPS-koordinater for placering af 1. parcel. Alternativt registreres placering i NFTS.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget N-, P- og K-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt og kvælstofprognose. Der skal tilføres mangan både efterår og forår på arealer hvor der erfaringsmæssigt optræder manganmangel. Forsøget vækstreguleres med godkendt middel 1-2 gange. Bekæmpelse af ukrudt og skadedyr gennemføres med et anerkendt middel efter behov. Dog skal bladlus skal i agrødens st. 13-14 for at undgå smitte med havrerødsot. Det kan være nødvendigt at gentage behandlingen.

Behandlingsstrategi med svampebekæmpelse udsendes i det tidlige forår. Strategien er koordineret mellem TystofteFonden og SEGES.

NB: Forfrugt, JB-nummer, så-dato og -dybde samt grundbehandlinger som f.eks. gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidspøjtninger registreres i NFTS. Login kan fås ved henvendelse til landsforsoegene@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden (alle gent.):

- Fremspiring. Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Plantebestand kort efter vækststart: Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Ved sygdomsangreb der viser tydelig sortsdifferentiering, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb (Notat af Hovmøller, Sindberg & Willas, maj 2003).
- Lejesæd ved høst, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøget.

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af parcellnummer. Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden. I observationsparceller bedømmes sorterens dyrkningsgenskaber og modtagelighed overfor sygdomme.

Høst:

Foretages parcelvis med mejetærsker.

Udbytte:

Følgende informationer sendes til TystofteFonden umiddelbart efter høst:

- Kg oprenset kerne pr. parcel
- Høstdato
- Parcelvis spild hvis der er sortforskelle. Alternativt blot led 1.
- Fagligt notat indeholdende beskrivelse af klimatiske betingelser og relevante forhold i relation til forsøgets gennemførelse og tilstand ved høst.

Kvalitetsundersøgelser:

Bestemmelse af rumvægt samt tørstof- og proteinindhold (NIT-1241) foretages ved TystofteFonden eller Teknologisk institut. Anvendes NIT-1241 på lokaliteten, modtager TystofteFonden gerne resultaterne af NIT-analyserne.

For A-sorter og målesorter bestemmes ved TystofteFonden desuden:

- Kornvægt

Der gennemføres undersøgelse af sorterens foderkvalitet på anmelders foranledning.

For alle led sendes der én prøve på 2 kg (fællesprøve fra gentagelserne):

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Revideret 12-09-2024 - ASL

Vinterbyg

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Blanding (NOS Contador, SY Dakoota, KWS Tardis, Alaska)
 Lokalteter: Tystofte, Sejet, Holeby, Abildgård og Koldkærgård
 Antal led: 60

Udsædsmængder:

Linjer: 325 spiredygtige kerner pr. m²
 Hybrider: 260 spiredygtige kerner pr. m²

Bejdsning: Redigo pro FS 170

Anlæg:

Forsøget må ikke etableres efter græs.
 Forsøget anlægges som et modificeret α -design med 4 gentagelser à 12-18 m². Såning foretages i en dybde på 3-4 cm. To- og seks-radede sorter randomiseres separat til miniblokke. Miniblokke indenfor hver type samles i grupper af op til tre. Måleblanding randomiseres sammen med de to-radede sorter. Detailplan med randomiseringen vedlægges. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, der angiver udsædsmængden herfor. Udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut, der angiver udsædsmængden for hver B-sort.

Miniblokke må ikke deles i marken!

Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 10-12 cm.

Tomme parceller samt parceller hvor der mangler mere end 25% parcellængde skal eftersås.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering med GPS-koordinater for placering af 1. parcel. Alternativt registreres placering i NFTS.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget N-, P- og K-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt og kvælstofprognose. Der skal tilføres mangan både efterår og forår på arealer hvor der erfaringsmæssigt optræder manganmangel. Der mangangødskes om efteråret. Forsøget vækstreguleres med godkendt middel 1-2 gange.

Bekæmpelse af ukrudt og skadedyr gennemføres med et anerkendt middel efter behov. Dog skal bladlus skal i agrødens st. 13-14 for at undgå smitte med havrerødsot. Det kan være nødvendigt at gentage behandlingen.

Behandlingsstrategi med svampekæmpelse udsendes i det tidlige forår. Strategien er koordineret mellem TystofteFonden og SEGES.

NB: Forfrugt, JB-nummer, så-dato og -dybde samt grundbehandlinger som f.eks. gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidspøjtninger registreres i NFTS. Login kan fås ved henvendelse til landsforsøgene@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden (alle gent.):

- Fremspiring. Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Plantebestand kort efter vækststart: Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Ved sygdomsangreb, der viser tydelig sortsdifferentiering, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb (Notat af Hovmøller, Sindberg & Willas, maj 2003).
- Lejesæd ved høst, nedbøjning < 10 cm over jord, skala 0-10, 10 = helt i leje.

- Nedknækning af strå ved høst, knækket < 5 cm under aks, 0-10, 10 = helt nedknækket.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af parcelnummer. Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden.

I observationsparceller bedømmes sorterens dyrknings-egenskaber og modtagelighed overfor sygdomme.

Høst:

Foretages parcellvis med mejetærsker.

Udbytte:

Følgende informationer sendes til TystofteFonden umiddelbart efter høst:

- Kg oprenset kerne pr. parcel
- Høstdato
- Parcelvis spild hvis der er sortforskelle. Alternativt blot led 1.
- Fagligt notat indeholdende beskrivelse af klimatiske betingelser og relevante forhold i relation til forsøgets gennemførelse og tilstand ved høst.

Kvalitetsundersøgelser:

Bestemmelse af rumvægt samt tørstof- og proteinindhold (NIT-1241) foretages ved TystofteFonden og Teknologisk Institut. Anvendes NIT-1241 på lokaliteten, modtager TystofteFonden gerne resultaterne af NIT-analyserne.

For A-sorter og målesorter bestemmes ved TystofteFonden desuden:

- Kornvægt
- Sortering

Der gennemføres undersøgelse af sorterens maltnings- og foderkvalitet på anmelders foranledning.

For alle led sendes der én prøve på 2 kg (fællesprøve fra gentagelserne):

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Revideret 06-09-2024 - ASL

Vinterraps, hybrider og linjesorter

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Helypse, blanding (KWS Heikos, Turing, LG Aviron, PT315)
 Lokalteter: Abildgaard, Holeby, Koldkærgård og Tystofte
 Antal led: 158

Udsædsmængder:

Hybridsorter: 45 spiredygtige frø pr. m²
 Linjesorter: 45 spiredygtige frø pr. m²
 Udsæd leveres ubejdsset.

Anlæg:

Der tilstræbes 8 år mellem rapsafgrøder. Vinterraps er opdelt i to forsøgsserier; hybrider og linjer hhv. dværghybrider. Disse skal ligge i samme mark. Anlægges i α-design med 3 gentagelser à 12-18 m². Detailplan med randomisering modtages fra Tystofte. Forsøgene gennemføres med plot-i-plot system med 2x2 værnerækker. Såning foretages i en dybde på 1-2 cm. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra Tystofte, der angiver udsædsmængden herfor. Udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut, der angiver udsædsmængden for hver B-sort. Frøene er ikke behandlet med insekticider, og der bekæmpes jordrapsloppe, specielt efter fremspiring. Tomme parceller samt parceller hvor der mangler mere end 25% parcellængde skal eftersås.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering med GPS-koordinater for placering af 1. parcel. Alternativt registreres placering i NFTS.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Der gødes med 40-50 kg N ved såning. Ved tidlig etablering og kraftig efterårsudvikling kan hele forsøget, efter aftale med TystofteFonden, vækstreguleres med godkendt dosering. Der vækstreguleres ikke i foråret. Hele forsøget N-, P- og K-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt og kvælstofprognose baseret på mineralsk gødning.

N- tildelingen kan gennemføres efter følgende strategi:

- Svagt udviklet afgrøde: 80 kg N/ha ved begyndende vækst og resten af mængden medio april.
- Kraftig udviklet afgrøde: 50 kg N/ha ved begyndende vækst, resterende mængde minus 40 kg N/ha medio april og lige før eller ved begyndende blomstring tildeles 40 kg N/ha.

I de første 2 gødningstildelinger om foråret tilføres ca 35 kg S/ha.

Bekæmpelse af ukrudt, sygdomme og skadedyr gennemføres med anerkendte midler efter behov.

Der skal udbringes sneglekorn ifm. såning og der gennemføres obligatorisk bekæmpelse af rapsjordopper i stadiet 10-11 samt bekæmpelse af rapsjordloppens larver efter varsel i september/oktober eller baseret på fangst i egne fangbakker.

NB: Forfrugt, JB-nummer, så-dato og -dybde samt grundbehandlinger som f.eks. gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidspøjtninger registreres i NFTS. Login kan fås ved henvendelse til landsforsoegene@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden:

- Dato for fremspiring - 2. gentagelse.

- Plantebestand efterår - skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Placering af vækstpunkt før vinteren (cf. nedenstående beskrivelse).
- Overvintring om foråret ved beg. vækst, skala 0-10, 10 = ingen planter døde.
- Plantebestand forår - skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Dato for begyndende blomstring, st. 61 - 2. gentagelse.
- Plante højde ca. 14 dage efter afblomstring. *Én måling pr. parcel.*
- Hældning af top lige før skårlægning, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Afgrøde højde lige før skårlægning. *Én måling pr. parcel.*
- Knoldbægersvamp efter skårlægning, pct. af planter.
- Knækkede planter efter skårlægning, pct. af planter.
- Nødmodning efter skårlægning, pct. af planter.
- Ved sygdomsangreb, der viser tydelig sortsdifferentiering, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb (skulpesvamp, gråskimmel, lys bladplet).
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøget.

Alle notater, behandlinger og bedømmelser sendes til Tystofte med angivelse af parcelnummer. Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden.

Parceladskillelse, pakning og høst:

Frist for tilmelding af nye sorter er den 6. august. Derfor har anmelderne brug for høstresultater før den 6. august for kvalificeret at kunne tage beslutning om næste sæsons anmeldelser. Som følge heraf vurderes metoden der anvendes til pakning, skårlægning og høst lokalt med henblik på at tilstræbe høst senest 1. august.

Alle parcelgrænser holdes fri for ukrudt og spildplanter af raps. Der kan evt. radrenses over værnerækkerne. Der må ikke anvendes Round-up til ukrudtsbekæmpelsen i parcelgrænsen mellem netto- og bruttoparcellen. Umiddelbart efter afsluttet blomstring gås eller køres parcelgrænser igennem uden at pakke. Dette sikrer, at planterne filtrer mindre sammen mellem parcellerne.

Metode til pakning, skårlægning og høst vurderes lokalt. Det er afgørende, at planterne i parcellerne ikke skades på et for tidligt tidspunkt. Følgende muligheder kan overvejes:

1. Skårlægning. Et par dage før skårlægningstidspunktet, adskilles og pakkes uden at knække stængler. Det er vigtigt, at der bliver stråskilt og pakket i samme retning, som rapsen hælder – typisk fra vest mod øst. Parcellerne skårlægges modsat køreretning fra adskillelse og pakning, dvs. med toppen først ind i maskinen. Nb mulighed for tilt af maskinen for at

sikre, at afgrøden kan komme igennem skårlæggeren, alternativt fjernes pakkevalserne. Ved skårlægning skal der sikres et godt flow i afgrøden ellers kan plantemassen stuve op i maskinen eller afslutning af parcellen kan vanskeliggøres.

Afgrøden høstes i samme retning som skårlægningen, dvs. med toppen først ind i mejetærskeren.

Umodne stængler (høj stub) kan forsinke og vanskeliggøre høsten.

2. Nedvisning med Round-up uden skårlægning. Kort før pakning sprøjtes forsøget med Round-up, når de første frø er brune. Brug stor vandmængde for at trænge så langt ned i afgrøden med Round-up som muligt. 3 til 4 dage efter sprøjtning pakkes parcellerne på samme måde som under 1. Skåret vejrer herefter 10 til 14 dage. Forsøget høstes modsat pakkeretningen, dvs med toppen først i maskinen.

Udbytte:

Følgende informationer sendes til Tystofte umiddelbart efter høst:

- Kg oprenset frø pr. parcel
- Høstdato
- Parcelvis spild hvis der er sortforskelle. Alternativt blot led 1.
- Fagligt notat indeholdende beskrivelse af klimatiske betingelser og relevante forhold i relation til forsøgets gennemførelse og tilstand ved høst.

Kvalitetsundersøgelser:

Følgende analyser foretages på det høstede materiale:

- Glucosinolatindhold bestemmes ved Fødevarestyrelsen på høstet materiale fra to lokaliteter.
- Bestemmelse af frøvægt foretages af TystofteFonden.
- Tørstof-, olie- og proteinindhold bestemmes på Infratec 1241 (NIT) af TystofteFonden eller lokalt.
- Fedtsyrebestemmelse, herunder Erucasyre, foretages af Eurofins på den modtagne udsæd.

For alle led sendes der én prøve på 1 kg pr. led (fællesprøve fra gentagelserne):

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Revideret 14.08.2023 - ASL

Placering af vækstpunktet

Formål:

Kvalitativ vurdering af stænglens strækning som udtrykt ved vækstpunktets placering inden vinter.

Hvornår:

Kort før væksten ophører inden vinter (omkring st. 30).

Enhed og metode:

Skala: 1 til 9. 1= ingen strækning, 9 = kraftig strækning.

Tendens til strækning registreres på parcellniveau som et gennemsnit over planter. Score tildeles ud fra en visuel vurdering. Se nedenstående billeder.

1	3	5	7	9
Ingen strækning vækstpunkt nær jordoverfladen		Middel Vækstpunkt 3-5 cm over jordoverfladen		Kraftig strækning
				

Vårbyg

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Prospect, blanding (Wish, Skyway, Prospect og Firefoxx)
 Lokalteter: Sejet, Søllested, Abildgård, Koldkærgård og Tystofte
 Antal led: 85

Udsædsmængde:

300 spiredygtige kerner pr. m².

Bejdsning: Redigo pro FS 170

Anlæg:

Forsøget må ikke etableres efter en græsmark. Forsøget anlægges som α -design med 4 gentagelser à 12-18 m². Såning foretages i en dybde på 3-4 cm. Detailplan med randomiseringen vedlægges. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, der angiver udsædsmængden herfor. Udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut, der angiver udsædsmængden for hver B-sort.

Miniblokke må ikke deles i marken!

Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 10-12 cm.

Tomme parceller samt parceller hvor der mangler mere end 25% parcellængde skal eftersås.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering med GPS-koordinater for placering af 1. parcel. Alternativt registreres placering i NFTS.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget N-, P- og K-gødes efter stedets gødningsnorm, korrigeret for udbytteneiveau, forfrugt og kvælstofprognose. Vækstregulering kan anvendes efter vurdering af det stedlige behov. Gødning placeres ved såning, alternativt nedharves den inden såning. Der mangangødskes efter erfaring for behov på lokaliteten. Bekæmpelse af ukrudt og skadedyr gennemføres effektivt med et anerkendt middel og dosering. Behandlingsstrategi mht. svampebekæmpelse udsendes i det tidlige forår. Strategien er koordineret mellem TystofteFonden og SEGES.

NB: Forfrugt, JB-nummer, så-dato og -dybde samt grundbehandlinger som f.eks. gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidspøjtninger registreres i NFTS. Login kan fås ved henvendelse til landsforsoegene@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden (alle gent.):

- Fremspiring. Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Ved sygdomsangreb der viser tydelig sortsdifferentiering, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb (Notat af Hovmøller, Sindberg & Willas, maj 2003).

- Lejesæd ved høst, nedbøjning < 10 cm over jord, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Nedknækning af strå ved høst, knækket < 5 cm under aks, 0-10, 10 = helt nedknækket.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene.

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af parcelnummer. Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden. Sorternes dyrknings-egenskaber og modtagelighed overfor sygdomme bedømmes i særskilte observationsparceller.

Høst:

Foretages parcelvis med mejetærsker. Følgende informationer sendes til TystofteFonden umiddelbart efter høst

- Kg oprenset kerne pr. parcel
- Høstdato
- Parcelvis spild hvis der er sortforskelle. Alternativt blot led 1.
- Fagligt notat indeholdende beskrivelse af klimatiske betingelser og relevante forhold i relation til forsøgets gennemførelse og tilstand ved høst.

Kvalitetsundersøgelser:

TystofteFonden eller Teknologisk Institut bestemmer rumvægt samt tørstof- og proteinindhold via NIT-1241 samt sortering. Anvendes NIT-1241 på lokaliteten, modtager TystofteFonden gerne resultaterne af NIT-analyserne. Desuden gennemføres kornvægt af A-sorter og målesorter ved TystofteFonden. Der gennemføres undersøgelse af sorternes maltnings- og foderkvalitet på anmelders foranledning.

For alle led sendes der én prøve på 5 kg pr. led (fællesprøve fra gentagelserne).

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget. A-sorter af vårbyg testes for resistens mod havrecystenematoder (*Heterodera avenae*) race 1 og 2 jf. særskilt forsøgsplan.

Revideret 13.02.2024 – ASL

Vårhvede

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesort: Kapitel
 Lokalteter: Abildgård, Koldkærgård, Sejet og Tystofte
 Antal led: 14

Udsædsmængde:

450 spiredygtige kerner pr. m².

Bejdsning: Redigo pro FS 170

Anlæg:

Forsøget må ikke etableres efter en græsmark. Forsøget anlægges som α -design med 4 gentagelser à 12-18 m². Såning foretages i en dybde på 3-4 cm. Detailplan med randomiseringen vedlægges. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, der angiver udsædsmængden herfor. Udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut, der angiver udsædsmængden for hver B-sort.

Miniblokke må ikke deles i marken!

Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 10-12 cm. Tomme parceller samt parceller hvor der mangler mere end 25% parcellængde skal eftersås.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering med GPS-koordinater for placering af 1. parcel. Alternativt registreres placering i NFTS.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget N-, P- og K-gødes efter stedets gødningsnorm, korrigeret for udbyttensniveau, forfrugt og kvælstofprognose. Gødning placeres ved såning, alternativt nedharves den inden såning. Der **anvendes ikke vækstreguleringsmidler** i forsøget. Bekæmpelse af ukrudt og skadedyr gennemføres med et anerkendt middel efter behov. Behandlingsstrategi mht svampekæmpelse udsendes i det tidlige forår. Strategien er koordineret mellem TystofteFonden og SEGES.

Bygfluer bekæmpes tre gange. Første sprøjtning foretages ved 300 graddage (beregnet fra 1. januar med en basetemperatur på 4,5 grader og klimændring på 0,7 grader). De efterfølgende to sprøjtninger gennemføres med intervaller på 10-12 dage. Graddage kan beregnes på [Graddageberegner](#). Der anvendes 0,15 kg pr. ha Lamdex.

NB: Forfrugt, JB-nummer, så-dato og -dybde samt grundbehandlinger som f.eks. gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidsprøjtninger registreres i NFTS. Login kan fås ved henvendelse til landsforsogene@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden (alle gent.):

- Fremspiring. Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Ved sygdomsangreb der viser tydelig sortsdifferentiering, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb (Notat af Hovmøller, Sindberg & Willas, maj 2003).
- Lejesæd ved høst, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene.

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af parcelnummer. Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden.

I observationsparceller bedømmes sorterens dyrknings-egenskaber og modtagelighed overfor sygdomme.

Høst:

Foretages parcellvis med mejetærsker. Og følgende informationer sendes til TystofteFonden umiddelbart efter høst

- Kg oprenset kerne pr. parcel
- Høstdato
- Parcelvis spild hvis der er sortforskelle. Alternativt blot led 1.
- Fagligt notat indeholdende beskrivelse af klimatiske betingelser og relevante forhold i relation til forsøgets gennemførelse og tilstand ved høst.

Kvalitetsundersøgelser: Bestemmelse af rumvægt samt tørstof-, gluten- og proteinindhold foretages ved TystofteFonden eller Teknologisk Institut via NIT-1241. Anvendes NIT-1241 på lokaliteten, modtager TystofteFonden gerne resultaterne af NIT-analyserne. For A-sorter og målesorter bestemmes ved TystofteFonden desuden:

- Kornvægt
- Faldtal
- Bagekvalitet

Der gennemføres undersøgelse af sorterens foderkvalitet på anmelders foranledning.

For alle led sendes der én prøve à **2 kg pr. led** (fællesprøve fra gentagelserne):

Bestemmelse af faldtal og bagekvalitet foretages ved TystofteFonden for sorter til sortslisteoptagelse. **Hertil sendes prøver à min 5 kg af leddene 1, 6, 7, 9, 10 og 11.** Bagekvalitet analyseres for to lokaliteter.

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

A-sorter af vårhvede testes for resistens mod havrecystenematoder (*Heterodera avenae*) race 1 og 2 jf. særskilt forsøgsplan.

Revideret 13.02.2024 – ASL

Havre

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Symphony, blanding (Scotty, Symphony og Caddy)
 Lokalteter: Sejet, Abildgård, Koldkærgård og Tystofte
 Antal led: 21

Udsædsmængde:

350 spiredygtige kerner pr. m².

Bejdsning: ingen bejdsning

Anlæg:

Forsøget må ikke etableres efter en græsmark.
 Forsøget anlægges som α-design med 4 gentagelser à 12-18 m². Såning foretages i en dybde på 3-4 cm.
 Detailplan med randomiseringen vedlægges. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, der angiver udsædsmængden herfor. Udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut, der angiver udsædsmængden for hver B-sort.

Miniblokke må ikke deles i marken!

Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 10-12 cm.
 Tomme parceller samt parceller hvor der mangler mere end 25% parcellængde skal eftersås.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering med GPS-koordinater for placering af 1. parcel. Alternativt registreres placering i NFTS.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget N-, P- og K-gødtes efter stedets gødningsnorm, korrigeret for udbyttensniveau, forfrugt og kvælstofprognose. Vækstregulering kan anvendes efter vurdering af det stedlige behov. Gødning placeres ved såning, alternativt nedharves den inden såning.
 Bekæmpelse af ukrudt og skadedyr gennemføres med et anerkendt middel efter behov. Behandlingsstrategi mht. svampebekæmpelse udsendes i det tidlige forår. Strategien er koordineret mellem TystofteFonden og SEGES.

NB: Forfrugt, JB-nummer, så-dato og -dybde samt grundbehandlinger som f.eks. gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidspøjtninger registreres i NFTS. Login kan fås ved henvendelse til landsforsøgene@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden (alle gent.):

- Fremspiring. Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Ved sygdomsangreb der viser tydelig sortsdifferentiering, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb (Notat af Hovmøller, Sindberg & Willas, maj 2003).
- Lejesæd ved høst, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Nedknækning af strå ved høst, knækket < 5 cm under aks, 0-10, 10 = helt nedknækket.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene.

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af parcelnummer. Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden.

I observationsparceller bedømmes sorterens dyrknings-egenskaber og modtagelighed overfor sygdomme.

Høst:

Foretages parcelvis med mejetærsker. Og følgende informationer sendes til TystofteFonden umiddelbart efter høst

- Kg oprenset kerne pr. parcel
- Høstdato
- Parcelvis spild hvis der er sortforskelle. Alternativt blot led 1.
- Fagligt notat indeholdende beskrivelse af klimatiske betingelser og relevante forhold i relation til forsøgets gennemførelse og tilstand ved høst.

Kvalitetsundersøgelser:

Bestemmelse af rumvægt samt tørstof- og proteinindhold foretages ved TystofteFonden eller Teknologisk Institut via NIT-1241. Anvendes NIT-1241 på lokaliteten, modtager TystofteFonden gerne resultaterne af NIT-analyserne. Desuden gennemføres kornvægt af A-sorter og målesorter ved TystofteFonden.

Der gennemføres undersøgelse af sorterens foderkvalitet på anmelders foranledning.

Umiddelbart efter høst sendes en prøver af alle led på minimum **2 kg pr. led** (fællesprøve fra gentagelserne) til TystofteFonden.

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

A-sorter af havre testes for resistens mod havrecystenematoder (*Heterodera avenae*) race 1 og 2 jf. særskilt forsøgsplan.

Revideret 13.02.2024 - ASL

Markært

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Greenway, blanding (Ingrid, NOS Impact, Kameleon og Greenway)
 Lokalteter: Dyangby, Bramstrup, Holstebro, Brønderslev, Holeby og Tystofte
 Antal led: 18

Udsædsmængde:

60 spiredygtige frø pr. m². Udsæden er ikke bejdset

Anlæg: Forsøget skal anlægges på arealer der har været fri for bælgssæd i mindst fem år (ekskl. kløver) og fri for raps i mindst tre år. Det tilstræbes, at forsøget anlægges således, at parcellernes længderetning er øst/vest. Derved undgås bedst muligt, at sorterne vælter over i naboparcellen. Forsøget må ikke anlægges efter afgrøder, der er behandlet med midler, der indeholder mesotrion, som eksempelvis Callisto, Tocalis og Starship. Mustang Forte må ikke være anvendt 24 mdr. forud for såning af ærter. Arealet pløjes forud for såning. Anlægges som randomiseret blokforsøg med 4 gentagelser à 12-18 m².

Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, og udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut. Såning foretages tidligst muligt med speciel forsøgssåmaskine i en dybde af 6-8 cm. Der køres med maks 1,5 km/t for at mindske spring i plantebestand.

Efter såning tromles på tør jord. Hvis jorden er fugtig kan tromlingen udsættes til ærternes 2-3 bladsstadium. Tomme parceller samt parceller hvor der mangler mere end 25% parcellængde skal eftersås.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering med GPS-koordinater for placering af 1. parcel. Alternativt registreres placering i NFTS.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget P- og K-gødes efter stedets gødningsnorm. Bekæmpelse af ukrudt, skadedyr og eventuelle sygdomme gennemføres med et anerkendt middel. Der udføres dog en **obligatorisk bekæmpelse af bladrandbiller i st. 10-11.**

NB: Forfrugt, JB-nummer, så-dato og -dybde samt grundbehandlinger som f.eks. gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidsprøjtninger registreres i NFTS. Login kan fås ved henvendelse til landsforsoegene@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden:

- Plantebestand st. 11-12. Skala 0-10, 10=fuld bestand – alle gentagelser.
- Ved sygdomsangreb der viser tydelig sortsdifferentiering, st. 37-75, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb efter 11-trins skala (bladlus, gråskimmel, ærteskimmel, ærtesyge) – alle gentagelser. Er der ikke differentiering bedømmes alene led 1.
- Plante højde ved blomstring (st. 65) – 1. og 2. gentagelse.
- Lejesæd v. blomstring (st. 65), skala 0-10, 10=helt i leje.
- Afgrøde højde før høst (st. 87) – 1. og 2. gentagelse.
- Lejesæd før høst (st. 87), skala 0-10, 10=helt i leje.

- Modenhed 1. og 2. gentagelse, dato. Dato for modning bestemmes for hver enkelt sort ved, på minimum tre datoer, at vurdere sorterne i forsøget. Modningen vurderes især ud fra stænglerne, er de stråmodne og bælgene grå-brune så er sorten typisk høstmoden.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene.

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af parcelnummer, dato og vækststid. Alternativt uploades på NFTS. Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden.

Høst:

Umiddelbart forud for høst, enten på høstdagen eller et par dage før skilles parcellerne manuelt, f.eks. med et træskaft.

Forsøget høstes når 75% af sorterne er modne. Sørg for korrekt opsætning af bro til store frø. Mejetærskeren er lang tid om at tømme sig ved storfrøede arter som ært, og derfor skal der køres langsomt, og der skal sørges for ekstra god tid til at mejetærskeren kan tømme sig helt mellem de enkelte parceller.

Udbytte:

Følgende informationer sendes til TystofteFonden eller NFTS umiddelbart efter høst:

- Kg oprenset frø pr. parcel
- Høstdato
- Parcelvis spild hvis der er sortsforskelle. Alternativt blot led 1.
- Fagligt notat indeholdende beskrivelse af klimatiske betingelser og relevante forhold i relation til forsøgets gennemførelse og tilstand ved høst.

Kvalitetsundersøgelser:

- Tørstof- og proteinindhold bestemmes på Infratec® 1241 (NIT) af TystofteFonden eller Teknologisk Institut.
- Frøvægt bestemmes af TystofteFonden eller Teknologisk Institut.
- Rumvægt for A-sorter bestemmes af TystofteFonden.

For alle led sendes der én prøve på 2 kg pr. led (fællesprøve fra gentagelserne) til TystofteFonden.

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Revideret 13.02.2024 - ASL

Markært til helsæd

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse

Målesort: Javlo
 Lokalteter: Tystofte og Holstebro
 Antal led: 2

Udsædsmængde:

70 spiredygtige frø pr. m². Udsæden er ikke bejdsset.

Anlæg:

Forsøget skal anlægges på arealer der har været fri for bælgssæd i mindst fem år (ekskl. kløver) og fri for raps i mindst tre år. Randomiseret blokforsøg med 4 gentagelser à 12-18 m². Forsøget må ikke anlægges efter afgrøder, der er behandlet med midler, der indeholder mesotrion, som eksempelvis Callisto, Tocalis og Starship. Mustang Forte må ikke være anvendt 24 mdr. forud for såning af ærter. Randomiseret blokforsøg med 4 gentagelser à 12-18 m². Forsøget anlægges i renbestand. Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine i en sådybde på 6-8 cm. Der køres med maks 1,5 km/t for at mindske spring i plantebestand.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering med GPS-koordinater for placering af 1. parcel.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget P- og K- gødes efter stedets gødningsnorm. Der må ikke tilføres kvælstof eller husdyrgødning. Forsøget skal vandes optimalt efter Vandregnskab Online.

Bekæmpelse af ukrudt, skadedyr og eventuelle sygdomme gennemføres med et godkendte midler efter behov. Der udføres dog en **obligatorisk bekæmpelse af bladrandbiller i st. 10-11.**

NB: Alle notater vedr. grundbehandlinger som fx forfrugt, JB nr. såtidspunkt, gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidspøjtninger samt høstdato registreres og sendes til asl@tystofte.dk.

Bedømmelser i vækstperioden:

- Plantebestand st. 11-12. Skala 0-10, 10=fuld bestand – alle gentagelser.
- Ved sygdomsangreb der viser tydelig sortsdifferentiering, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb efter 11-trins skala – alle gentagelser.
- Lejesæd (st. 65), skala 0-10, 10=helt i leje – alle gentagelser.
- Afgrødehøjde ved høst (st. 75) – 1. og 2. gentagelse - én måling pr. parcel.
- Lejesæd før høst (st. 65), skala 0-10, 10=helt i leje – alle gentagelser.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene.

Alle notater og bedømmelser registreres med angivelse af parcelnummer, dato og vækststadium.

Høst:

Foretages parcelvis når Javlo er i st. 79, ca. 3 uger efter afsluttende blomstring. På dette stadium er de fleste bælg udviklede og frøene er dejagtige i de nederste

bælge, sådan at man let kan sætte en negl i ærterne. Høst foretages med Haldrup grønthøster.

Kvalitetsanalyser:

Der udtages én prøve pr. parcel til analyse (PDRV3) ved EurofinsAgroTesting. Ledprøve (2 kg) leveres som frisk grønmasse i kølebokse. TystofteFonden organiserer kvalitetsanalyser op til høst.

Udbytte:

Følgende informationer registreres ved høst:

- Kg friskvægt pr. parcel
- Tørstofprocent pr. parcel
- Parcelstørrelse, forfrugt og JB-nr.
- Så- og høstdato
- Fagligt notat indeholdende beskrivelse af klimatiske betingelser og relevante forhold i relation til forsøgets gennemførelse og tilstand ved høst.

Revideret 13.02.2024 - ASL

Hestebønne

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesort: Stella, blanding (LG Stego, Lynx, Hammer og Stella)
 Lokalteter: Nr. Åby, Dyngby, Holstebro, LandboSyd, Falster og Tystofte
 Antal led: 27

Udsædsmængde:

45 spiredygtige frø pr. m². Udsæden er ikke bejdset.
 Vedsåning på dobbelt rækkeafstand udsås 35 spiredygtige frø pr. m².

Anlæg: Forsøget skal anlægges på arealer der har været fri for bælgssæd i mindst fem år (ekskl. kløver) og fri for raps i mindst tre år. Forsøget må ikke anlægges efter afgrøder, der er behandlet med midler, der indeholder mesotrion, som eksempelvis Callisto, Tocalis og Starship. Mustang Forte må ikke være anvendt 24 mdr. forud for såning af ærter.
 Randomiseret blokforsøg med 4 gentagelser à 12-18 m². Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, og udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut.

Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine i en dybde af 8-12 cm. Der køres med maks 1,5 km/t for at mindske spring i plantebestand. Der anlægges værn af hestebønner omkring hele forsøget i minimum 6 meters bredde.

Tomme parceller samt parceller hvor der mangler mere end 25% parcellængde skal eftersås.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering med GPS-koordinater for placering af 1. parcel. Alternativt registreres placering i NFTS.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget P- og K-gødes efter stedets gødningsnorm. Bekæmpelse af ukrudt, skadedyr og eventuelt sygdomme gennemføres efter behov med et anerkendt middel. Der udføres dog en **obligatorisk bekæmpelse af bladrandbiller i st. 10-11**. Vær specielt opmærksom på angreb af **bladlus i juni** (omkring st. 65). Bladlus skal bekæmpes tidligt med godkendt middel.

NB: Forfrugt, JB-nummer, så-dato og -dybde samt grundbehandlinger som f.eks. gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidspøjtninger registreres i NFTS. Login kan fås ved henvendelse til landsforsoegene@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden:

- Plantebestand st. 11-12. Skala 0-10, 10=fuld bestand – alle gentagelser.
- Ved sygdomsangreb der viser tydelig sortsdifferentiering, st. 30-65, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb efter 11-trins skala (chokoladeplet, rust, bladplet, vikkeskimmel) – alle gentagelser. Er der ikke differentiering bedømmes alene led 1.
- Vækststadium ved begyndende blomstring – 1. og 2. gentagelse.
- Lejesæd ved blomstring (st. 65), skala 0-10, 10=helt i leje – alle gentagelser.
- Planteøjde ved blomstring (st. 65) – 1. og 2. gentagelse.

- Ved sygdomsangreb der viser tydelig sortsdifferentiering, st. 65-81 og før fald af blade, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb efter 11-trins skala (chokoladeplet, rust, bladplet, vikkeskimmel) – alle gentagelser. Er der ikke differentiering bedømmes alene led 1.
- Modenhed, 1. og 2. gentagelse, dato. Dato for modning bestemmes for hver enkelt sort ved, på minimum tre datoer, at vurdere sorterne i forsøget.
- Lejesæd ved høst (st. 89), skala 0-10, 10=helt i leje – alle gentagelser.
- Nedknækning ved høst (st. 89), skala 0-10, 10=helt nedknækket – alle gentagelser.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene.

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af parcelnummer, dato og vækststidie. Alternativt uploades på NFTS. Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden.

Høst:

Forsøget høstes når 75% af sorterne er modne. Sørg for korrekt opsætning af bro til store frø. Mejetærskeren er lang tid om at tømme sig ved storfrøede arter som hestebønne, og derfor skal der køres langsomt, og der skal sørges for ekstra god tid til at mejetærskeren kan tømme sig helt mellem de enkelte parceller.

Udbytte:

Følgende informationer sendes til TystofteFonden eller NFTS umiddelbart efter høst:

- Kg oprenset frø pr. parcel
- Høstdato
- Parcelvis spild hvis der er sortforskelle. Alternativt blot led 1.
- Fagligt notat indeholdende beskrivelse af klimatiske betingelser og relevante forhold i relation til forsøgets gennemførelse og tilstand ved høst.

Kvalitetsundersøgelser:

- Tørstof- og proteinindhold bestemmes på Infratec® 1241 (NIT) af TystofteFonden eller Teknologisk Institut.
- Frøvægt bestemmes af TystofteFonden eller Teknologisk Institut.
- Rumvægt for A-sorter bestemmes af TystofteFonden.

For alle led sendes der én prøve på 2 kg pr. led (fællesprøve fra gentagelserne) til TystofteFonden.

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Revideret 13.02.2024 - ASL

Vinterhestebønne

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesort: GL Arabella
 Lokalteter: Dyngby, Ytteborg og Tystofte
 Antal led: 4

Udsædsmængde:

45 spiredygtige frø pr. m². Udsæden er ikke bejdset

Anlæg: Randomiseret blokforsøg med 4 gentagelser à 12-18 m². Forsøget må ikke anlægges efter afgrøder, der er behandlet med midler, der indeholder mesotrion, som eksempelvis Callisto, Tocalis og Starship.

Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, og udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut.

Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine i en dybde af 6-8 cm. Der anlægges værn af hestebønner omkring hele forsøget i minimum 6 meters bredde. Tomme parceller samt parceller hvor der mangler mere end 25% parcellængde skal eftersås.

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering med GPS-kordinater for placering af 1. parcel. Alternativt registreres placering i NFTS.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget P- og K-gødes efter stedets gødningsnorm. Bekæmpelse af ukrudt, skadedyr og eventuelt sygdomme gennemføres med et anerkendt middel. Vær specielt opmærksom på angreb af **bladlus i juni**. Bladlus skal bekæmpes tidligt med godkendt middel.

NB: Forfrugt, JB-nummer, så-dato og -dybde samt grundbehandlinger som f.eks. gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidspøjtninger registreres i NFTS. Login kan fås ved henvendelse til landsforsøgene@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden:

- Plantebestand efterår - skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Overvintring om foråret ved beg. vækst, skala 0-10, 10 = ingen planter døde.
- Plantebestand forår - skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- Ved sygdomsangreb der viser tydelig sortsdifferentiering, foretages bedømmelse af procent sygdomsangreb (bladlus, chokoladeplet, rust, bladplet) – alle gentagelser.
- Begyndende blomstring, dato.
- Lejesæd ved blomstring (st. 65), skala 0-10, 10=helt i leje – alle gentagelser.
- Modenhed, dato – 1. og 2. gentagelse.
- Plantehøjde ved høst (st. 89) – 1. og 2. gentagelse.
- Lejesæd ved høst (st. 89), skala 0-10, 10=helt i leje – alle gentagelser.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøgene.

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af parcelnummer, dato og vækststadiet. Markbøger eller xlsx-filer til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden.

Høst:

Foretages parcelvis med mejetærsker ved modenhed.

Udbytte:

Følgende informationer sendes til TystofteFonden eller NFTS umiddelbart efter høst:

- Kg oprenset frø pr. parcel
- Høstdato
- Parcelvis spild hvis der er sortsforskelle. Alternativt blot led 1.
- Fagligt notat indeholdende beskrivelse af klimatiske betingelser og relevante forhold i relation til forsøgets gennemførelse og tilstand ved høst.

Kvalitetsundersøgelser:

- Tørstof- og proteinindhold bestemmes på Infratec 1241 (NIT) af TystofteFonden eller Teknologisk Institut.
- Frøvægt bestemmes af TystofteFonden eller Teknologisk Institut.
- Rumvægt for A-sorter bestemmes af TystofteFonden.

For alle led sendes der én prøve på 2 kg pr. led (fællesprøve fra gentagelserne) til TystofteFonden.

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Revideret 27-01-2025 - ASL

Sukkerroer

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse

Målesorter: Selma KWS og Falster
 Antal led: 81
 Lokalteter: Afd. A: TF - Reference-, kandidatsorter, 3 års sorter, markedssorter, EU-sorter
 Vestsjælland, Falster og Lolland
 Afd. B: NBR - Reference-, kandidatsorter, 3 års sorter, markedssorter, EU-sorter
 Sydsjælland, Falster/Møn og Lolland

Frø rekvirering, mængder og distribution:

Frø rekvireres efter dansk standard frøstørrelse 3,50 – 4,75 mm. Frøet skal være behandlet med den bejdsning som meddeles primo januar i TF information og NBR invitation. Ved NBR opbevares en delprøve af det rekvirerede frø som en referenceprøve.

Frø af sorter i officiel afprøvning til sortslisteoptagelse rekvireres af TF hos den danske sortsrepræsentant. Der indsendes 0.5U + 1U sorter til sortslisteoptagelse. TF fremsender herefter 1U + 250 g til NBR til hhv. udbytteforsøg og specialforsøg for stokløbnings-tendens.

Frø af markedsførte reference- og prøvesorter udtages af NBR i salgspartier i Danmark og Sverige, og frøet udtages som hele certificerede units. Frø af EU sorter og ikke markedsførte sorter i NBR-forsøg rekvireres af NBR hos sortsejer så vidt muligt som certificerede units. Af sorter tilmeldt ved NBR rekvireres/udtages normalt 3 U til forsøg. Ved TF udføres der hvert år identitets- og stabilitets kontrol af samtlige dyrkede sorter i side by side plots.

NBR afvejer frø af reference-, 3 års-, markedsførte - samt eventuelle EU-sorter, og sender den nødvendige mængde (0.5 U) til TF.

TF afvejer udsæd/frø til Afd. A. Udsæden/frø er her kodet således, at hver enkelt såpose kun er forsynet med blok, parcel- og miniblok-nummer. NBR afvejer udsæd/frø til Afd. B.

Krav/undersøgelse af forsøgsareal:

Nematodprøve.

Inden anlæg af hvert forsøg udtages der en fælles jordprøve for hele forsøgsarealet jævnfør NBR's protokol SP.4.4.

Jordprøver.

Udtages ved forsøgsanlæggelse til bestemmelse af N-min, Rt, Pt, Kt, Mgt, Bt, og tekstur og humus jævnfør NBR's protokol SP.4.1.

Anlæg af forsøg:

Forsøgene anlægges i alpha-design med 4 gentagelser. Tystofte udarbejder randomiseringsplaner for Afd. A og NBR for Afd. B. Herefter udveksles randomiseringsplaner mellem Tystofte og NBR. Udformning af parceller med hensyn til størrelse er individuelt på lokaliteterne og afhænger bl.a. af det anvendte forsøgsudstyr, dog såes alle parceller med minimum 4 rækker, hvoraf de 2 midterste udgør nettoparcellen.

Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 50 cm. Roerne sås til blivende bestand med en frøafstand på 18 - 19 cm, hvilket giver et plantebestand på ca. 100.000 planter pr. ha.

Behandling i vækstperioden:

Hele forsøget gødes med 100 kg N/ha. Vejledende mængder for P er 15 kg/ha og K 60 Kg/ha.

Ukrudtbekæmpelse, skadedyrsbekæmpelse foretages efter behov aftalt imellem forsøgsheden og forsøgsværten. Bekæmpelse af bladsvampe foretages efter behov i alle forsøg – NBR udsender varsling mht. bladsvampebekæmpelse. Planteværn foretages i overensstemmelse med 'Vejledning for Planteværn' fra SEGES.

Plantetælling:

Tidlig tælling af planter ved 50% fremspiring foretages i mindst 4 forsøg. Specifikt hvilke forsøg aftales imellem TF og NBR efter såning. Tidlig tælling foretages når 2-3 planter er fremme pr meter for det bedste led. Tælling ved fuld fremspiring foretages i alle 6 forsøg. Fuld fremspiring foretages på 4-6 bladstadiet. – jævnfør NBR's protokol SP.5.3.

Bedømmelser i vækstperioden:

Skadedyrsangreb og andre påvirkninger i løbet af sæsonen noteres. Angreb af bladsvampe noteres i specialforsøg.

- Bladdække bedømmes når bedste forsøgsled lukker rækkerne (medio juni) på en skala fra 0 til 100 pct, der angiver i hvor høj grad toppen/bladene dækker jordoverfladen
- Meldug, bederust, ramularia - bedømmes 1 gang medio september, skala 0-100% angreb
- Toppens friskhed ved høst, skala 0-10
- Evt. afvigende observationer i forsøget.

Stokløbertælling:

Antal stokløbere tælles i bruttoparcel i alle udbytteforsøg indtil primo september. Stokløberne strippes eller fjernes helt fra parcellerne ved tælling.

Syn af forsøg:

Syn af forsøg og parceller foretages inden høst. Evt. skadede eller dårligt etablerede parceller kan kasseres ved syn.

Måling i mark før høst:

Roens højde over jorden måles i 2 udbytteforsøg inden høst. Ved TF måles ligeledes rodens længde-, bredde og højde over jord på roer – data kommer her fra SES afprøvningen.

Høst/optagning:

Ved forsøg med 4 eller 6 rækker parceller er netto-parcellen de 2 midterste rækker, som høstes. Jævnfør NBR's protokol SP.13.8.

Bedømmelse i prøvevasken:

Aktuelt bedømmes alle forsøg i prøvevasken af NBR for rodfure med skala 1-9 (1= ingen rodfure, 9= udtalt rodfuge).

Udbytte:

Prøverne fra de høstede parceller transporteres til DLF Beet Seeds laboratorium, Holeby til måling af standard udbytte og gældende kvalitetsparametre.

DLF Beet Seed returnerer måledata i Excel-format til TF og NBR. Filen indeholder:

- Vægt af snavsede roer (kg med 1 decimal)
- Vægt af vaskede våde roer (kg med 1 decimal)
- Polarisation af mos (procent pol med 2 decimaler)
- Na i mos (mmol/100 g rod)
- K i mos (mmol/100 g rod)
- Amino-N (mmol/100 g rod)

Specialforsøg – Stokløbning:

Alle afprøvede markedssorter skal deltage i markforsøg for stokløbningstendens ved meget tidlig såning. Samtlige kandidatsorter testes ved en tidlig og en middeltidlig såning i marts måned i et samlet stort specialforsøg ved Borgeby i Sverige. Optælling af stokløbere foretages 2 gange i sæsonen med start medio juli til ultimo august. Data fremsendes til TF fra NBR.

Specialforsøg – Bladsvampebedømmelser:

Vurdering af modtagelighed overfor bladsvampe (Meldug, Rust, Ramularia, Cercospora) foretages i ubehandlet OBS forsøg ved TF, som ikke høstes, og i specialforsøg ved NBR (serie 109) som studerer sortforskelle i modtagelighed og udbytte mellem ubehandlet og fungicidbehandlede led.

Specialforsøg -Tolerance overfor Nematoder:

Nematod tolerante/resistente kandidatsorter testes udbytte og opformeringsgrad af NBR i special markforsøg på nematode-inficeret jord på i alt 4 lokaliteter.

Foderroer og roer til energiproduktion

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesort (foder): Bangor   Målesort (energi): Bergman
 Lokalteter: Lolland, Hellevad, Holstebro og Tystofte
 Antal led: 19

Udsædsmængde:

Forsøgene sås til blivende bestand. Der tilstræbes en frøafstand på ca. 18 cm ved udsåning.

Generelt:

Antal sorter inden for afprøvningsgruppen, der betinger en igangsætning af afprøvning: 15.
 Frø af sorter anmeldt ved SEGES fremsendes til TystofteFonden umiddelbart efter modtagelsen.
 TystofteFonden koordinerer forsendelse til Stokløbnings-testen. Før forsøgsjord tages i brug skal de forsøgsansvarlige have lavet forudgående jordanalyser, tekstur, N-min og nematode-undersøgelser. Forsøgsjord skal være nematodefri. Forsøgsinformation vedr. forsøgsjordens bonitet, forfrugt mv. samt behandling i vækstperioden indtaster de enkelte forsøgsansvarlige i Nordic Field Trial system.

Anlæg:

TystofteFonden udarbejder en fælles forsøgsplan for TystofteFonden, NBR og Teknologisk Institut.
 Forsøgene er alpha design med 3 gentagelser og en nettoparcel-størrelse på 8-9 m². Bruttoarealet kan udgøre 4-6 rækker, hvoraf netto-arealen kun er de 2 midterste rækker. Rækkeafstanden er på 50 cm.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget NPK gødes efter gældende norm (kode 280) for foderbede. Desuden tilføres B, Mg og Mn efter behov.

Ukrudts- og skadedyrsbekæmpelse foretages efter behov efter aftale imellem forsøgsenheden og forsøgs værten. Radrensning sker kun efter aftale med den forsøgsansvarlige. Det anbefales man tilmelder sig NBR's varsling mht. skadedyrsbekæmpelse ved sæsonstart.

Planteværn foretages med godkendte midler og doseringer i overensstemmelse med 'Vejledning for Planteværn' fra SEGES. Se afsnit om bladsvampe. Det anbefales at man tilmelder sig NBR's bladsvampe- varsling ved sæsonstart.

Markbog til bedømmelser, optælling, målinger og notater kan rekvireres ved TystofteFonden.

Bedømmelser i vækstperioden:

- Bladdække bedømmes når bedste forsøgsled lukker rækkerne (medio juni) på en skala fra 0 til 100 pct, der angiver i hvor høj grad toppen/bladene dækker jordoverfladen
- Meldug, bederust, ramularia - bedømmes 1 gang medio september, skala 0-100% angreb
- Toppens friskhed ved høst, skala 0-10
- Evt. afvigende observationer i forsøget.

Hver bedømmelse forsynes med dato og initialer af personen, der har foretaget bedømmelsen.

Optællinger og målinger:

- Frøafstand: Måles ved planternes to bladstadie i hvert forsøg jævnfør NBR SF nr 402-4
- Fremspiring: Planter i nettoparcellens to rækker tælles 2 gange:
- Tidlig tælling. 1. tælling gennemføres, når det bedste forsøgsled har 2- 3 fremspirede planter/rækkemeter. Denne første tælling sker normalt 14-21 dage efter såning, og er udtryk for de enkelte sorters fremspiringshastighed/vitalitet.
- Fuld fremspiring. 2. tælling gennemføres efter 100 % fremspiring og er et udtryk for antal planter i parcellen
- Stokløbere tælles i alle bruttoarealet ca. 1 august og før høst. Stokroerne fjernes fra forsøget efter hver gennemgang.
- Roens (skulder)højde over jorden måles i 1. og 3. gentagelse.
- Ved TystofteFonden måles rodens længde og bredde efter høst på roer fra SES afprøvningen.

Notater:

Dato for:

- Såning
- Optællinger og målinger
- Bedømmelser i vækstperiode
- Syn af forsøg før høst
- Høst

Høstudbytte (nettoparcel):

Top (kun TystofteFonden og Holstebro):

- Frisk vægt af top (kg med 1 decimal) i mark
- Lokal tørstofbestemmelse

Rod (alle lokaliteter). Hele parceludbyttet tages op og sendes til DLF Beet Seed, Holeby:

- Vægt af snavsede roer (kg med 1 decimal).
- Vægt af vaskede roer (kg med 1 decimal).
- Efter optagning vurderes rodens farve og rodfure på båndet ved DLF Beet Seed af NBR

Analyser:

Top: Tørstofindhold gennemføres lokalt (kun Tystofte og Holstebro)

Rod: Tørstofprocent af rod gennemføres ved DLF Beet Seed, Holeby.

Andet:

Specialforsøg med én tidlig såning medio marts for bedømmelse af tendens til dannelse af stokroe. Efter modtagelse af udsæd ved TystofteFonden 10 februar sendes frø asap til NBR, der koordinerer forsøget ved Borgeby SE..

Udsæd/frøet må kun anvendes til gennemførelse af forsøget.

Majs til helsæd

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Function (middeltidlig), Autens KWS (tidlig), Avitus KWS (mgt. tidlig) og blanding (Ability, Function, Kompetens og LG 31211)
 Lokalteter: Års, Varde, og Tystofte
 Antal led:

Udsædsmængde:

10 kerner pr. m².

Anlæg:

Alpha-design med 4 gentagelser. Der sås på fire rækker med en frøafstand på 13,3 cm og 75 cm rækkeafstand. Sådybden er 4-5 cm. Nettoparcellen består af de to midterste rækker, der omgives af én værnerekke på hver side. TystofteFonden randomiserer eget forsøg. Såning foretages af Teknologisk Institut med enkorssåmaskine omkring 1. maj. Udsæden er ikke bejdset mod fugle, derfor henstilles det til, at man er særligt opmærksom på fugle der optræder i flok. Nettoparcellen sprøjtes ind når planterne når st. 12-13. Overskydende planter fjernes først kort før høst, for at forhindre vindskader.

Gødning:

Der placeres startgødning ifm. såning og resterende gødning op til norm for majs tildeles ved nedharvning inden såning.

Behandling:

Fritfluer bekæmpes med ca. 14 dage efter fremspiring når majsen har 1,5 blad.

Forsøget holdes frit for ukrudt. Der kan som sidste udvej anvendes MajsTer hvis der forekommer meget græsukrudt. MajsTer menes at have sortspecifik effekt, og skal derfor anvendes med stor varsomhed! Forsøgene ved Ås og Varde vandes optimalt efter vandregnskab online. Forsøget ved Tystofte vandes frem til 1. september (st. 75) ved et nedbørsunderskud på 100 mm, hvilket svarer til, at 60 % af rodzonekapaciteten er brugt (JB 6).

NB: Forfrugt, JB-nummer, så-dato og -dybde samt grundbehandlinger som f.eks. gødningstildeling, vanding, ukrudts-, svampe- og insekticidspøjtninger samt høstdato registreres i NFTS. Login kan fås ved henvendelse til landsforsoegene@teknologisk.dk.

Bedømmelser i vækstperioden (3. gent.):

- Kulderesistens (5-15 cm høje planter). Skala 0-10, 0=svage, gule pl., 10=grønne, kraftige pl. (ca. 20/5)
- Droneflyvning, st. 19.
- Dato for begyndende blomstring af hanblomst.
- Majsbladplet og majsøjeplet, procent dækning af blad v. kolben.

Målinger umiddelbart før høst:

- Droneflyvning.
- Plantebestand. Antal planter i høstparcellen.
- Sideskud. Pct. planter. Gent. 3.
- Antal kolber på 10 m række. Gent. 3
- Kolbedækning. Pct. kolber med blottet spids. Gent. 3.

- Majsbrand. Pct. af planter. Gent. 3.
- Fusarium. Pct. af planter med angreb på stængel. Gent. 3.
- Lejesæd. Karakter 0-10, 10=helt i leje. Alle gent.
- Planteøjde. Til basis af hanblomst. Gent. 1+3.
- Kolbehøjde. Til basis af kolbe. Gent. 1+3.

Tørstofbestemmelse for bestemmelse af høsttidspunkt:

I hver af tre uger før forventet høst tages tre planter per gentagelse af hver af komponenterne i blandingen (**led 4, 6, 8 og 9**). De snittes og tørres ved 90 grader indtil vægten ikke længere falder. Resultatet indrapporteres på NFTS.

Bestemmelse af tørstof i kolbe:

Umiddelbart før høst udtages kolber fra række 1 (værn) af **alle A-sorter samt målesorter (led 9, 33 og 48)** til tørstofbestemmelse ved TystofteFonden. Der udtages fem kolber i hver af de fire gentagelser. Kolbesvøbet fjernes og kolberne snittes og tørres i tørreskab ved 90 grader indtil vægten ikke længere falder.

Høst:

Der høstes i st. 83-84 ved et gennemsnitligt tørstofindhold på 32 pct. i gennemsnit over komponenterne i måleblanding. Planterne høstes med 30 cm stub.

Ved høst udtages ca. 800 gram prøve pr. parcel til tørstofbestemmelse. Nedtørring foretages på plantørreri i to døgn efterfulgt af skabtørring ved maksimalt 60 grader indtil vægten ikke længere falder. De nedtørrede parcelprøver sendes til Teknologisk Institut som formaler og samler til ledprøve.

Udbytte:

Følgende informationer registreres:

- Tørstofprocent i kolben. Kun TystofteFonden
- Nettoparcelstørrelse.
- Grøntudbytte pr. parcel.
- Tørstofprocent pr. parcel.

Analysér:

Den tørre prøve analyseres for råprotein, råaske, sukker, stivelse, EFOS kvæg og NDF.

Identitetsundersøgelser:

For at sikre sorternes identitet kontroldyrkes sorter anmeldt i landsforsøgene ved TystofteFonden.

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Revideret 13.02.2024 - ASL

Rajgræs, strandsvingel og rajsvingel - udlæg 2022, 3. brugsår

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Tidlig blanding (Genesis, Betty, Mathilde T og Karatos T), middeltidlig blanding (Abosan 1, Arsenal, Dunluce T og Ovambo 1 T), sildig blanding (Ensilvio, Saqui, Masai T og Thegn T)

Lokaliteter: Holstebro, Års og Tystofte

Antal led: 11

Udsædsmængder:

Blanding	26 kg pr. ha
Alm. og hybrid rajgræs D	22 kg pr. ha
Alm. og hybrid rajgræs T	30 kg pr. ha
Strandsvingel	30 kg pr. ha
Rajsvingel	30 kg pr. ha

Dyrkningsstrategi:

Sorterne afprøves på tre lokaliteter, som slæt til ensilering. Der høstes fem slæt per år. I Holstebro gennemføres endvidere et afgræsningsforsøg over to brugsår.

Anlæg:

Randomiseret blokforsøg med gruppering inden for tidlighedsklasse. Alle arter i samme forsøg. Rækkeforsøg med fire gentagelser à min. 18 m². Såning foretages om foråret i renbestand eller med stivstrået dæksæd på rækkeafstand 11-13 cm, og udsædsmængde i dæksæd på max. 80 kg/ha. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, og udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut. Såbed skal være jævnt og tromlet og med en **sådybde på maksimalt 2 cm**.

Behandling i udlægsåret:

Moderat N-gødning til dæksæden. Ingen tilførsel af kvælstof i udlægsefteråret. Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned. Ellers foretages en afpudsning.

Behandling i brugsårene:

Der grundgødes i alle led med 900 kg 17-5-10 NPK (YaraMila STARTER eller tilsvarende) ved begyndende vækst. Efterfølgende tilføres:

- Efter 1. slæt: 500 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg
- Efter 2. slæt: 300 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg
- Efter 3. slæt: 200 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg
- Efter 4. slæt: 200 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg

Der vandes i udgangspunktet med 20 mm ifm. tildeling af gødning. Der ud over vandes optimalt efter vandregnskab online. Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned, ellers foretages en afpudsning.

Notater og bedømmelser:

Alle år:

- Tidligt forår udtages jordprøve som sendes til Agrolab for analyse (KT, MgT, PT og RT)
- Vandingstidspunkt og -mængde

Udlægsåret:

- Dato for såning
- Fremspiring, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret eller 14 dg. efter fjernelse af eventuel dæksæd, skala 0-10, 10=fuld bestand

Høstårene:

- Overvintring, registreres ved beg. vækst, skala 0-10, 10=ingen døde planter
- Plantebestand, forår, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Enkimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10
- Tokimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10

Ifm. Slæt:

- Vækststadium (1. slæt)
- Stængeldannelse ved slæt, skala 0-10, 10=100% stængeldannelse (2. og 3. slæt)
- Rust, pct. dækning (4. og 5. slæt)

Alle notater og bedømmelser sendes parcelvis til Teknologisk Institut efter afslutning af hvert brugsår.

Høst og antal slæt:

Der høstes fem slæt per brugsår. For første slæt differentieres tidspunktet mellem tidlighedsgrupper.

- 1. slæt tages umiddelbart før begyndende skridning af sortsblandingen for den enkelte tidlighedsgruppe.
- 2.-5. slæt tages ca. 5 uger efter foregående slæt regnet ift. middeltidlig gruppe.

Udbytte:

Følgende informationer registreres løbende i NFTS.

- Grøntudbytte pr. parcel pr. slæt
- Nettoparcelstørrelsen

Kvalitetsanalyser:

Der udtages én prøve pr. parcel til analyse ved EurofinsAgroTesting. Ledprøve (2 kg) leveres som frisk grønmasse *i kølebokse* (rekvireres ved Eurofins) således, at de fire parcelprøver samles til én pose pr. led, påført label fra Teknologisk Institut. 3D står for transport til Eurofins og skal kontaktes inden middag dagen før høst. Det tilstræbes, ikke at sende prøver om fredagen.

Eurofins foretager neddeling og formaling af prøverne, hvorefter der analyseres for NDF, IVOS, råaske, råprotein, sukker, træstof, tørstof.

Identitetsundersøgelser:

For at sikre sorterens identitet kontroldyrkes sorterne anmeldt i landsforsøgene ved TystofteFonden. Sorterne vurderes mht. tidspunkt for skridning og stængellængde ved fuld blomstring (kontrolmarksundersøgelse).

Revideret 27.01.2025 - ASL

Rajgræs, hybrid rajgræs, strandsvingel og rajsvingel – udlæg 2023, 2. brugsår

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Tidlig blanding (Genesis, Betty, Mathilde T og Karatos T), middeltidlig blanding (Abosan 1, Arsenal, Dunluce T og Ovambo 1 T), sildig blanding (Ensilvio, Saqui, Masai T og Thegn T)
Lokaliteter: Holstebro, Års og Tystofte
Afgræsning: Holstebro
Antal led: 13

Udsædsmængder:

Blanding	26 kg pr. ha
Alm. og hybrid rajgræs D	22 kg pr. ha
Alm. og hybrid rajgræs T	30 kg pr. ha
Strandsvingel	30 kg pr. ha
Rajsvingel	30 kg pr. ha

Dyrkningsstrategi:

Sorterne afprøves på tre lokaliteter, som slæt til ensilering. Der høstes fem slæt per år. I Holstebro gennemføres endvidere et afgræsningsforsøg over to brugsår.

Anlæg:

Randomiseret blokforsøg med gruppering inden for tidlighedsklasse. Alle arter i samme forsøg. Rækkeforsøg med fire gentagelser à min. 18 m². Såning foretages om foråret i renbestand eller med stivstrået dæksæd på rækkeafstand 11-13 cm, og udsædsmængde i dæksæd på max. 80 kg/ha. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, og udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut. Såbed skal være jævnt og tromlet og med en **sådybde på maksimalt 2 cm.**

Behandling i udlægsåret:

Moderat N-gødning til dæksæden. Ingen tilførsel af kvælstof i udlægsefteråret. Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned. Ellers foretages en afpudsning.

Behandling i brugsårene:

Der grundgødes i alle led med 900 kg 17-5-10 NPK (YaraMila STARTER eller tilsvarende) ved begyndende vækst. Efterfølgende tilføres:

- Efter 1. slæt: 500 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg
- Efter 2. slæt: 300 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg
- Efter 3. slæt: 200 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg
- Efter 4. slæt: 200 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg

Der vandes i udgangspunktet med 20 mm ifm. tildeling af gødning. Der ud over vandes optimalt efter vandregnskab online. Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned, ellers foretages en afpudsning.

Notater og bedømmelser:

Alle år:

- Tidligt forår udtages jordprøve som sendes til Agrolab for analyse (KT, MgT, PT og RT)
- Vandingsstidspunkt og -mængde

Udlægsåret:

- Dato for såning
- Fremspiring, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret eller 14 dg. efter fjernelse af eventuel dæksæd, skala 0-10, 10=fuld bestand

Høstårene:

- Overvintring, registreres ved beg. vækst, skala 0-10, 10=ingen døde planter
- Plantebestand, forår, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Enkimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10
- Tokimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10

Ifm. Slæt:

- Vækststadium (1. slæt)
- Stængeldannelse ved slæt, skala 0-10, 10=100% stængeldannelse (2. og 3. slæt)
- Rust, pct. dækning (4. og 5. slæt)

Alle notater og bedømmelser registreres løbende i NFTS.

Høst og antal slæt:

Der høstes fem slæt per brugsår. For første slæt differentieres tidspunktet mellem tidlighedsgrupper.

- 1. slæt tages umiddelbart før begyndende skridning af sortsblandingen for den enkelte tidlighedsgruppe.
- 2.-5. slæt tages ca. 5 uger efter foregående slæt regnet ift. middeltidlig gruppe.

Udbytte:

Følgende informationer registreres løbende i NFTS.

- Grøntudbytte pr. parcel pr. slæt
- Nettoparcelstørrelsen

Kvalitetsanalyser:

Der udtages én prøve pr. parcel til analyse ved EurofinsAgroTesting. Ledprøve (2 kg) leveres som frisk grønmasse *i kølebokse* (rekvireres ved Eurofins) således, at de fire parcelprøver samles til én pose pr. led, påført label fra Teknologisk Institut. 3D står for transport til Eurofins og skal kontaktes inden middag dagen før høst. Det tilstræbes, ikke at sende prøver om fredagen.

Eurofins foretager neddeling og formaling af prøverne, hvorefter der analyseres for NDF, IVOS, råaske, råprotein, sukker, træstof, tørstof.

Identitetsundersøgelser:

For at sikre sorterens identitet kontroldyrkes sorterne anmeldt i landsforsøgene ved TystofteFonden. Sorterne vurderes mht. tidspunkt for skridning og stængellængde ved fuld blomstring (kontrolmarksundersøgelse).

Revideret 27.01.2025 - ASL

Rajgræs, strandsvingel og rajsvingel – udlæg 2024, 1. brugsår

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Tidlig blanding (Genesis, Betty, Mathilde T og Karatos T), middeltidlig blanding (Abosan 1, Makura, Dunluce T og Ovambo 1 T), sildig blanding (Ensilvio, Saqui, Masai T og Thegn T)

Lokaliteter: Holstebro, Års og Tystofte
Afgræsning: Holstebro

Antal led: 20

Udsædsmængder:

Blanding	26 kg pr. ha
Alm. og hybrid rajgræs D	22 kg pr. ha
Alm. og hybrid rajgræs T	30 kg pr. ha
Strandsvingel	30 kg pr. ha
Rajsvingel	30 kg pr. ha

Dyrkningsstrategi:

Sorterne afprøves på tre lokaliteter, som slæt til ensilering. Der høstes fem slæt per år. I Holstebro gennemføres endvidere et afgræsningsforsøg over to brugsår.

Anlæg:

Randomiseret blokforsøg med gruppering inden for tidlighedsklasse. Alle arter i samme forsøg. Rækkeforsøg med fire gentagelser à min. 18 m². Såning foretages om foråret i renbestand eller med stivstrået dæksæd på rækkeafstand 11-13 cm, og udsædsmængde i dæksæd på max. 80 kg/ha. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, og udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut. Såbed skal være jævnt og tromlet og med en **sådybde på maksimalt 2 cm.**

Behandling i udlægsåret:

Moderat N-gødning til dæksæden. Ingen tilførsel af kvælstof i udlægsefteråret. Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned. Ellers foretages en afpudsning.

Behandling i brugsårene:

Der grundgødes i alle led med 900 kg 17-5-10 NPK (YaraMila STARTER eller tilsvarende) ved begyndende vækst. Efterfølgende tilføres:

- Efter 1. slæt: 500 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg
- Efter 2. slæt: 300 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg
- Efter 3. slæt: 200 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg
- Efter 4. slæt: 200 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg

Der vandes i udgangspunktet med 20 mm ifm. tildeling af gødning. Der ud over vandes optimalt efter vandregnskab online. Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned, ellers foretages en afpudsning.

Notater og bedømmelser:

Alle år:

- Tidligt forår udtages jordprøve som sendes til Agrolab for analyse (KT, MgT, PT og RT)
- Vandingstidspunkt og -mængde

Udlægsåret:

- Dato for såning
- Fremspiring, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret eller 14 dg. efter fjernelse af eventuel dæksæd, skala 0-10, 10=fuld bestand

Høstårene:

- Overvintring, registreres ved beg. vækst, skala 0-10, 10=ingen døde planter
- Plantebestand, forår, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Enkimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10
- Tokimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10

Ifm. Slæt:

- Vækststadium (1. slæt)
- Stængeldannelse ved slæt, skala 0-10, 10=100% stængeldannelse (2. og 3. slæt)
- Rust, pct. dækning (4. og 5. slæt)

Alle notater og bedømmelser registreres løbende i NFTS.

Høst og antal slæt:

Der høstes fem slæt per brugsår. For første slæt differentieres tidspunktet mellem tidlighedsgrupper.

- 1. slæt tages umiddelbart før begyndende skridning af sortsblandingen for den enkelte tidlighedsgruppe.
- 2.-5. slæt tages ca. 5 uger efter foregående slæt regnet ift. middeltidlig gruppe.

Udbytte:

Følgende informationer registreres løbende i NFTS.

- Grøntudbytte pr. parcel pr. slæt
- Nettoparcelstørrelsen

Kvalitetsanalyser:

Der udtages én prøve pr. parcel til analyse ved EurofinsAgroTesting. Ledprøve (2 kg) leveres som frisk grønmasse *i kølebokse* (rekvireres ved Eurofins) således, at de fire parcelprøver samles til én pose pr. led, påført label fra Teknologisk Institut. 3D står for transport til Eurofins og skal kontaktes inden middag dagen før høst. Det tilstræbes, ikke at sende prøver om fredagen.

Eurofins foretager neddeling og formaling af prøverne, hvorefter der analyseres for NDF, IVOS, råaske, råprotein, sukker, træstof, tørstof.

Identitetsundersøgelser:

For at sikre sorterens identitet kontroldyrkes sorterne anmeldt i landsforsøgene ved TystofteFonden. Sorterne vurderes mht. tidspunkt for skridning og stængellængde ved fuld blomstring (kontrolmarksundersøgelse).

Revideret 27.01.2025 - ASL

Timote – udlæg 2022, 3. brugsår

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Dolina
Lokaliteter: Holstebro og Tystofte
Antal led: 2

Udsædsmængde:

20 kg pr. ha

Dyrkningsstrategi:

Sorterne afprøves i tre brugsår på to lokaliteter, som slæt til ensilering. Der høstes fire slæt per år.

Anlæg:

Randomiseret blokforsøg anlagt som rækkeforsøg med fire gentagelser à min. 18 m². Såning foretages om foråret i renbestand eller med stivstrået dæksæd på rækkeafstand 11-13 cm, og udsædsmængde i dæksæd på max. 80 kg/ha. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, og udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut. Såbedet skal være jævnt og tromlet og med en **sådybde på maksimalt 1,5 cm**.

Behandling i udlægsåret:

Moderat N-gødning til dæksæden. Ingen tilførsel af kvælstof i udlægsefteråret. Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned. Ellers foretages en afpudsning.

Behandling i brugsårene:

Der grundgødes i alle led med 900 kg 17-5-10 NPK (YaraMila STARTER eller tilsvarende) ved begyndende vækst. Efterfølgende tilføres:

- Efter 1. slæt: 600 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg
- Efter 2. slæt: 400 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg
- Efter 3. slæt: 200 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg

Der vandes i udgangspunktet med 20 mm ifm. tildeling af gødning. Der ud over vandes optimalt efter vandregnskab online. Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned, ellers foretages en afpudsning.

Notater og bedømmelser:

Alle år:

- Tidligt forår udtages jordprøve som sendes til Agrolab for analyse (KT, MgT, PT og RT)
- Vandingsstidspunkt og -mængde

Udlægsåret:

- Dato for såning
- Fremspiring, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret eller 14 dg. efter fjernelse af eventuel dæksæd, skala 0-10, 10=fuld bestand

Høstårene:

- Overvintring, registreres ved beg. vækst, skala 0-10, 10=ingen døde planter
- Plantebestand, forår, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Enkimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10
- Tokimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10

lfm. Slæt:

- Vækststadium (1. slæt)
- Stængeldannelse ved slæt, skala 0-10, 10=100% stængeldannelse (2. og 3. slæt)
- Rust, pct. dækning (3. og 4. slæt)

Alle notater og bedømmelser registreres løbende i NFTS.

Høst og antal slæt:

Der høstes fire slæt per brugsår.

- 1. slæt tages umiddelbart før begyndende skridning af målesorten.
- 2.-4. slæt tages ca. 6 uger efter foregående slæt.

Udbytte:

Følgende informationer registreres løbende i NFTS.

- Grøntudbytte pr. parcel pr. slæt
- Nettoparcelstørrelsen

Kvalitetsanalyser:

Der udtages én prøve pr. parcel til analyse ved EurofinsAgroTesting. Ledprøve (2 kg) leveres som frisk grønmasse i kølebokse (rekvireres ved Eurofins) således, at de fire parcelprøver samles til én pose pr. led, påført label fra Teknologisk Institut. 3D står for transport til Eurofins og skal kontaktes inden middag dagen før høst. Det tilstræbes, ikke at sende prøver om fredagen.

Eurofins foretager neddeling og formaling af prøverne, hvorefter der analyseres for NDF, IVOS, råaske, råprotein, sukker, træstof, tørstof.

Identitetsundersøgelser:

For at sikre sorterens identitet kontroldyrkes sorterne anmeldt i landsforsøgene ved TystofteFonden. Sorterne vurderes mht. tidspunkt for skridning og stængellængde ved fuld blomstring (kontrolmarksundersøgelse).

Revideret 27.01.2025 - ASL

Engrapgræs - udlæg 2022, 3. brugsår

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesort: Balin
Lokaliteter: Holstebro og Tystofte
Antal led: 3

Udsædsmængde:

13,5 kg pr. ha

Dyrkningsstrategi:

Sorterne afprøves i tre brugsår på to lokaliteter, som slæt til ensilering. Der høstes fire slæt per år.

Anlæg:

Randomiseret blokforsøg anlagt som rækkeforsøg med fire gentagelser à min. 18 m². Såning foretages om foråret i renbestand eller med stivstrået dæksæd på rækkeafstand 11-13 cm, og udsædsmængde i dæksæd på max. 80 kg/ha. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, og udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut. Såbedet skal være jævnt og tromlet og med en **sådybde på maksimalt 1,5 cm**.

Behandling i udlægsåret:

Moderat N-gødning til dæksæden. Ingen tilførsel af kvælstof i udlægsefteråret. Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned. Ellers foretages en afpudsning.

Behandling i brugsårene:

Der grundgødes i alle led med 900 kg 17-5-10 NPK (YaraMila STARTER eller tilsvarende) ved begyndende vækst. Efterfølgende tilføres:

- Efter 1. slæt: 600 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg
- Efter 2. slæt: 400 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg
- Efter 3. slæt: 200 kg NKS 19-0-15-3 m. Mg

Der vandes i udgangspunktet med 20 mm ifm. tildeling af gødning. Der ud over vandes optimalt efter vandregnskab online. Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned, ellers foretages en afpudsning.

Notater og bedømmelser:

Alle år:

- Tidligt forår udtages jordprøve som sendes til Agrolab for analyse (KT, MgT, PT og RT)
- Vandingsstidspunkt og -mængde

Udlægsåret:

- Dato for såning
- Fremspiring, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret eller 14 dg. efter fjernelse af eventuel dæksæd, skala 0-10, 10=fuld bestand

Høstårene:

- Overvintring, registreres ved beg. vækst, skala 0-10, 10=ingen døde planter
- Plantebestand, forår, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Enkimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10
- Tokimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10

Ifm. Slæt:

- Vækststadium (1. slæt)
- Stængeldannelse ved slæt, skala 0-10, 10=100% stængeldannelse (2. og 3. slæt)
- Rust, pt. dækning (3. og 4. slæt)

Alle notater og bedømmelser registreres løbende i NFTS.

Høst og antal slæt:

Der høstes fire slæt per brugsår.

- 1. slæt tages umiddelbart før begyndende skridning af målesorten.
- 2.-4. slæt tages ca. 6 uger efter foregående slæt.

Udbytte:

Følgende informationer registreres løbende i NFTS.

- Grøntudbytte pr. parcel pr. slæt
- Nettoparcelstørrelsen

Kvalitetsanalyser:

Der udtages én prøve pr. parcel til analyse ved EurofinsAgroTesting. Ledprøve (2 kg) leveres som frisk grønmasse i *kølebokse* (rekvireres ved Eurofins) således, at de fire parcelprøver samles til én pose pr. led, påført label fra Teknologisk Institut. 3D står for transport til Eurofins og skal kontaktes inden middag dagen før høst. Det tilstræbes, ikke at sende prøver om fredagen.

Eurofins foretager neddeling og formaling af prøverne, hvorefter der analyseres for NDF, IVOS, råaske, råprotein, sukker, træstof, tørstof.

Identitetsundersøgelser:

For at sikre sorterens identitet kontrol dyrkes sorterne anmeldt i landsforsøgene ved TystofteFonden. Sorterne vurderes mht. tidspunkt for skridning og stængellængde ved fuld blomstring (kontrolmarksundersøgelse).

Revideret 27.01.2025 – ASL

Hvidkløver – udlæg 2024, 1. brugsår

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Rivendel (småbladet) og Silvester (storbladet)
 Lokalteter: Holstebro og Tystofte
 Antal led: 5

Udsædsmængde:

7 kg pr. ha udsæt i blanding med sildig tetraploid rajgræs (Masai) med 16 kg pr. ha.

Dyrkningsstrategi:

Sorterne afprøves i tre brugsår på to lokaliteter, som slæt til ensilering. Der høstes fem slæt per år.

Anlæg:

Randomiseret blokforsøg anlagt som rækkeforsøg med fire gentagelser à min. 18 m². Forsøgsarealet skal være jævnt og tromlet inden såning. Såning foretages i 2 omgange

1. Først sås rajgræs på rækkeafstand 11-13 cm og en **sådybde på maksimalt 2 cm**.
2. Efterfølgende sås hvidkløver mellem rækkerne med en **sådybde på maksimalt 1 cm**.

Forsøget kan eventuelt anlægges i stivstrået dæksæd med udsædsmængde på max. 70 kg/ha.

Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, og udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut.

Behandling i udlægsåret:

Bliver hvidkløver udlagt uden dæksæd (den bedste metode), bekæmpes ukrudt ved et tidligt slæt/afpudsning af afgrøden.

Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned. Ellers foretages en afpudsning.

Behandling i brugsårene:

Der grundgødes i alle led med 800 kg NPK 0-4-21 med Mg, S, CU tidlig forår og 150 kg kaligødning i begyndelsen af august for at sikre kaliumforsyningen. Afhængig af plantebestanden i forudgående efterår tilføres kvælstof til forsøget mhp. at bevare en god balance mellem hvidkløver og græs. Ved for kraftig kløverbestand tilføres 60 kg N/ha før 1. slæt (NS 27-4). Hvis der er behov for yderligere justering kan der tilføres yderligere 40 kg N/ha (NS 27-4) før andet slæt. Mængderne er vejledende.

Der vandes i udgangspunktet med 20 mm ifm. tildeling af gødning Der ud over vandes optimalt efter vandregnskab online.

Notater og bedømmelser:

Alle år:

- Tidligt forår udtages jordprøve som sendes til Agrolab for analyse (KT, MgT, PT og RT)
- Vandingsstidspunkt og -mængde

Udlægsåret:

- Dato for såning
- Fremspiring af kløver, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand

Høstårene:

- Overvintring, registreres ved beg. vækst, skala 0-10, 10=ingen døde planter
- Plantebestand, forår, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Sygdomme og skadedyrangreb, skala 0-10, 10=100% angreb/dækning.
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Enkimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10
- Tokimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10

Ifm. Slæt:

- Plantebestand, kløver, skala 0-10, 10=100% dækning

Alle notater og bedømmelser registreres løbende i NFTS.

Høst og antal slæt:

Der høstes fem slæt per brugsår.

- slæt tages umiddelbart før begyndende skridning af rajgræsset.
- 2.-5. slæt tages ca. 5 uger efter foregående slæt.

Udbytte:

Følgende informationer registreres løbende i NFTS.

- Grøntudbytte pr. parcel pr. slæt
- Nettoparcelstørrelsen

Kvalitetsanalyser:

Der udtages én prøve pr. parcel til analyse på EurofinsAgroTesting. Ledprøve (2 kg) leveres som frisk grønmasse i *kølebokse* (rekvireres ved Eurofins) således, at de fire parcelprøver samles til én pose pr. led, påført label fra Teknologisk Institut. 3D står for transport til Eurofins og skal kontaktes inden middag dagen før høst. Det tilstræbes, ikke at sende prøver om fredagen.

Eurofins foretager neddeling og formaling af prøverne, hvorefter der analyseres for NDF, IVOS, råaske, råprotein, sukker, træstof, tørstof.

Identitetsundersøgelser:

For at sikre sorterens identitet kontrol dyrkes sorterne anmeldt i landsforsøgene ved TystofteFonden. Sorterne vurderes mht. tidspunkt for skridning og stængellængde ved fuld blomstring (kontrolmarksundersøgelse).

Revideret 27.01.2025 - ASL

Hvidkløver – udlæg 2023, 2. brugsår

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Silvester (storbladet)
Lokaliteter: Holstebro og Tystofte
Antal led: 3

Udsædsmængde:

7 kg pr. ha udsæt i blanding med sildig tetraploid rajgræs (Masai) med 16 kg pr. ha.

Dyrkningsstrategi:

Sorterne afprøves i tre brugsår på to lokaliteter, som slæt til ensilering. Der høstes fem slæt per år.

Anlæg:

Randomiseret blokforsøg anlagt som rækkeforsøg med fire gentagelser à min. 18 m². Forsøgsarealet skal være jævnt og tromlet inden såning. Såning foretages i 2 omgange

3. Først sås rajgræs på rækkeafstand 11-13 cm og en **sådybde på maksimalt 2 cm**.
4. Efterfølgende sås hvidkløver mellem rækkerne med en **sådybde på maksimalt 1 cm**.

Forsøget kan eventuelt anlægges i stivstrået dæksæd med udsædsmængde på max. 70 kg/ha.

Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, og udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut.

Behandling i udlægsåret:

Bliver hvidkløver udlagt uden dæksæd (den bedste metode), bekæmpes ukrudt ved et tidligt slæt/afpudsning af afgrøden.

Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned. Ellers foretages en afpudsning.

Behandling i brugsårene:

Der grundgødes i alle led med 800 kg NPK 0-4-21 med Mg, S, CU tidlig forår og 150 kg kaligødning i begyndelsen af august for at sikre kaliumforsyningen. Afhængig af plantebestanden i forudgående efterår tilføres kvælstof til forsøget mhp. at bevare en god balance mellem hvidkløver og græs. Ved for kraftig kløverbestand tilføres 60 kg N/ha før 1. slæt (NS 27-4). Hvis der er behov for yderligere justering kan der tilføres yderligere 40 kg N/ha (NS 27-4) før andet slæt. Mængderne er vejledende.

Der vandes i udgangspunktet med 20 mm ifm. tildeling af gødning Der ud over vandes optimalt efter vandregnskab online.

Notater og bedømmelser:

Alle år:

- Tidligt forår udtages jordprøve som sendes til Agrolab for analyse (KT, MgT, PT og RT)
- Vandingstidspunkt og -mængde

Udlægsåret:

- Dato for såning
- Fremspiring af kløver, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand

Høstårene:

- Overvintring, registreres ved beg. vækst, skala 0-10, 10=ingen døde planter
- Plantebestand, forår, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Sygdomme og skadedyrangreb, skala 0-10, 10=100% angreb/dækning.
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Enkimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10
- Tokimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10

Ifm. Slæt:

- Plantebestand, kløver, skala 0-10, 10=100% dækning

Alle notater og bedømmelser registreres løbende i NFTS.

Høst og antal slæt:

Der høstes fem slæt per brugsår.

- slæt tages umiddelbart før begyndende skridning af rajgræsset.
- 2.-5. slæt tages ca. 5 uger efter foregående slæt.

Udbytte:

Følgende informationer registreres løbende i NFTS.

- Grøntudbytte pr. parcel pr. slæt
- Nettoparcelstørrelsen

Kvalitetsanalyser:

Der udtages én prøve pr. parcel til analyse på EurofinsAgroTesting. Ledprøve (2 kg) leveres som frisk grønmasse i *køleboxe* (rekvireres ved Eurofins) således, at de fire parcelprøver samles til én pose pr. led, påført label fra Teknologisk Institut. 3D står for transport til Eurofins og skal kontaktes inden middag dagen før høst. Det tilstræbes, ikke at sende prøver om fredagen.

Eurofins foretager neddeling og formaling af prøverne, hvorefter der analyseres for NDF, IVOS, råaske, råprotein, sukker, træstof, tørstof.

Identitetsundersøgelser:

For at sikre sorterens identitet kontrol dyrkes sorterne anmeldt i landsforsøgene ved TystofteFonden. Sorterne vurderes mht. tidspunkt for skridning og stængellængde ved fuld blomstring (kontrolmarksundersøgelse).

Revideret 27.01.2025 - ASL

Rødkløver - udlæg 2025

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Callisto (diploid)
Lokaliteter: Holstebro og Tystofte
Antal led: 4

Udsædsmængder:

Diploid: 10 kg pr. ha
Tetraploid 13 kg pr. ha

Dyrkningsstrategi:

Sorterne afprøves i tre brugsår på to lokaliteter, som slæt til ensilering. Der høstes fem slæt per år.

Anlæg:

Randomiseret blokforsøg anlægt som rækkeforsøg med fire gentagelser à min. 18 m². Såning foretages om foråret i renbestand eller med stivstrået dæksæd på rækkeafstand 11-13 cm, og udsædsmængde i dæksæd på max. 70 kg/ha. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, og udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut. Såbedet skal være jævnt og tromlet og med en **sådybde på max 1 cm**.

Behandling i udlægsåret:

Bliver rødkløver udlagt uden dæksæd (den bedste metode), bekæmpes ukrudt ved en tidlig slæt/afpudsning af afgrøden.

Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned. Ellers foretages en afpudsning.

Behandling i brugsårene:

Der grundgødes i alle led med 800 kg NPK 0-4-21 med Mg, S, CU tidlig forår og 150 kg kaligødning i begyndelsen af august for at sikre kaliumforsyningen. Der tilføres 50 kg N/ha (NS 27-4) før 1. slæt for at sikre god vækststart.

Der vandes i udgangspunktet med 20 mm ifm. tildeling af gødning Der ud over vandes optimalt efter vandregnskab online.

Notater og bedømmelser:

Alle år:

- Tidligt forår udtages jordprøve som sendes til Agrolab for analyse (KT, MgT, PT og RT)
- Vandingsstidspunkt og -mængde

Udlægsåret:

- Dato for såning
- Fremspiring, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand

Høstårene:

- Overvintring, registreres ved beg. vækst, skala 0-10, 10=ingen døde planter
- Plantebestand, forår, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Sygdomme og skadedyrangreb, skala 0-10, 10=100% angreb/dækning.
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Enkimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10
- Tokimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10

Alle notater og bedømmelser registreres løbende i NFTS.

Høst og antal slæt:

Der høstes fem slæt per brugsår.

- 1. slæt tages umiddelbart før begyndende skridning af sildig rajgræs.
- 2.-5. slæt tages ca. 5 uger efter foregående slæt.

Udbytte:

Følgende informationer registreres løbende i NFTS.

- Grøntudbytte pr. parcel pr. slæt
- Nettoparcelstørrelsen

Kvalitetsanalyser:

Der udtages én prøve pr. parcel til analyse ved EurofinsAgroTesting. Ledprøve (2 kg) leveres som frisk grønmasse i *kølebokse* (rekvireres ved Eurofins) således, at de fire parcelprøver samles til én pose pr. led, påført label fra Teknologisk Institut. 3D står for transport til Eurofins og skal kontaktes inden middag dagen før høst. Det tilstræbes, ikke at sende prøver om fredagen.

Eurofins foretager neddeling og formaling af prøverne, hvorefter der analyseres for NDF, IVOS, råaske, råprotein, sukker, træstof, tørstof.

Identitetsundersøgelser:

For at sikre sorterens identitet kontroldyrkes sorterne anmeldt i landsforsøgene ved TystofteFonden. Sorterne vurderes mht. tidspunkt for skridning og stængellængde ved fuld blomstring (kontrolmarksundersøgelse).

Revideret 03.02.2025 - ASL

Rødkløver - udlæg 2024, 1. brugsår

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Callisto (diploid) og Taifun (tetraploid)
Lokaliteter: Holstebro og Tystofte
Antal led: 7

Udsædsmængder:

Diploid: 10 kg pr. ha
Tetraploid 13 kg pr. ha

Dyrkningsstrategi:

Sorterne afprøves i tre brugsår på to lokaliteter, som slæt til ensilering. Der høstes fem slæt per år.

Anlæg:

Randomiseret blokforsøg anlægt som rækkeforsøg med fire gentagelser à min. 18 m². Såning foretages om foråret i renbestand eller med stivstrået dæksæd på rækkeafstand 11-13 cm, og udsædsmængde i dæksæd på max. 70 kg/ha. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, og udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut. Såbedet skal være jævnt og tromlet og med en **sådybde på max 1 cm**.

Behandling i udlægsåret:

Bliver rødkløver udlagt uden dæksæd (den bedste metode), bekæmpes ukrudt ved en tidlig slæt/afpudsning af afgrøden.

Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned. Ellers foretages en afpudsning.

Behandling i brugsårene:

Der grundgødes i alle led med 800 kg NPK 0-4-21 med Mg, S, CU tidlig forår og 150 kg kaligødning i begyndelsen af august for at sikre kaliumforsyningen. Der tilføres 50 kg N/ha (NS 27-4) før 1. slæt for at sikre god vækststart.

Der vandes i udgangspunktet med 20 mm ifm. tildeling af gødning Der ud over vandes optimalt efter vandregnskab online.

Notater og bedømmelser:

Alle år:

- Tidligt forår udtages jordprøve som sendes til Agrolab for analyse (KT, MgT, PT og RT)
- Vandingsstidspunkt og -mængde

Udlægsåret:

- Dato for såning
- Fremspiring, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand

Høstårene:

- Overvintring, registreres ved beg. vækst, skala 0-10, 10=ingen døde planter
- Plantebestand, forår, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Sygdomme og skadedyrangreb, skala 0-10, 10=100% angreb/dækning.
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Enkimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10
- Tokimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10

Alle notater og bedømmelser registreres løbende i NFTS.

Høst og antal slæt:

Der høstes fem slæt per brugsår.

- 1. slæt tages umiddelbart før begyndende skridning af sildig rajgræs.
- 2.-5. slæt tages ca. 5 uger efter foregående slæt.

Udbytte:

Følgende informationer registreres løbende i NFTS.

- Grøntudbytte pr. parcel pr. slæt
- Nettoparcelstørrelsen

Kvalitetsanalyser:

Der udtages én prøve pr. parcel til analyse ved EurofinsAgroTesting. Ledprøve (2 kg) leveres som frisk grønmasse i *kølebokse* (rekvireres ved Eurofins) således, at de fire parcelprøver samles til én pose pr. led, påført label fra Teknologisk Institut. 3D står for transport til Eurofins og skal kontaktes inden middag dagen før høst. Det tilstræbes, ikke at sende prøver om fredagen.

Eurofins foretager neddeling og formaling af prøverne, hvorefter der analyseres for NDF, IVOS, råaske, råprotein, sukker, træstof, tørstof.

Identitetsundersøgelser:

For at sikre sorterens identitet kontrol dyrkes sorterne anmeldt i landsforsøgene ved TystofteFonden. Sorterne vurderes mht. tidspunkt for skridning og stængellængde ved fuld blomstring (kontrolmarksundersøgelse).

Revideret 03.02.2025 - ASL

Rødkløver - udlæg 2022, 3. brugsår

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesorter: Callisto (diploid)
Lokaliteter: Holstebro og Tystofte
Antal led: 5

Udsædsmængder:

Diploid: 10 kg pr. ha
Tetraploid 13 kg pr. ha

Dyrkningsstrategi:

Sorterne afprøves i tre brugsår på to lokaliteter, som slæt til ensilering. Der høstes fem slæt per år.

Anlæg:

Randomiseret blokforsøg anlægt som rækkeforsøg med fire gentagelser à min. 18 m². Såning foretages om foråret i renbestand eller med stivstrået dæksæd på rækkeafstand 11-13 cm, og udsædsmængde i dæksæd på max. 70 kg/ha. Udsæden for A-sorter og målesorter tilsendes fra TystofteFonden, og udsæden for B-sorter tilsendes fra Teknologisk Institut. Såbedet skal være jævnt og tromlet og med en **sådybde på max 1 cm**.

Behandling i udlægsåret:

Bliver rødkløver udlagt uden dæksæd (den bedste metode), bekæmpes ukrudt ved en tidlig slæt/afpudsning af afgrøden.

Forsøget bør have en afgrødehøjde på ca. 8 cm ved udgangen af oktober måned. Ellers foretages en afpudsning.

Behandling i brugsårene:

Der grundgødes i alle led med 800 kg NPK 0-4-21 med Mg, S, CU tidlig forår og 150 kg kaligødning i begyndelsen af august for at sikre kaliumforsyningen. Der tilføres 50 kg N/ha (NS 27-4) før 1. slæt for at sikre god vækststart.

Der vandes i udgangspunktet med 20 mm ifm. tildeling af gødning Der ud over vandes optimalt efter vandregnskab online.

Notater og bedømmelser:

Alle år:

- Tidligt forår udtages jordprøve som sendes til Agrolab for analyse (KT, MgT, PT og RT)
- Vandingstidspunkt og -mængde

Udlægsåret:

- Dato for såning
- Fremspiring, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand

Høstårene:

- Overvintring, registreres ved beg. vækst, skala 0-10, 10=ingen døde planter
- Plantebestand, forår, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Sygdomme og skadedyrangreb, skala 0-10, 10=100% angreb/dækning.
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Enkimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10
- Tokimbl. ukrudt, efterår, skala 0-10

Alle notater og bedømmelser registreres løbende i NFTS.

Høst og antal slæt:

Der høstes fem slæt per brugsår.

- 1. slæt tages umiddelbart før begyndende skridning af sildig rajgræs.
- 2.-5. slæt tages ca. 5 uger efter foregående slæt.

Udbytte:

Følgende informationer registreres løbende i NFTS.

- Grøntudbytte pr. parcel pr. slæt
- Nettoparcelstørrelsen

Kvalitetsanalyser:

Der udtages én prøve pr. parcel til analyse ved EurofinsAgroTesting. Ledprøve (2 kg) leveres som frisk grønmasse i *kølebokse* (rekvireres ved Eurofins) således, at de fire parcelprøver samles til én pose pr. led, påført label fra Teknologisk Institut. 3D står for transport til Eurofins og skal kontaktes inden middag dagen før høst. Det tilstræbes, ikke at sende prøver om fredagen.

Eurofins foretager neddeling og formaling af prøverne, hvorefter der analyseres for NDF, IVOS, råaske, råprotein, sukker, træstof, tørstof.

Identitetsundersøgelser:

For at sikre sorterens identitet kontroldyrkes sorterne anmeldt i landsforsøgene ved TystofteFonden. Sorterne vurderes mht. tidspunkt for skridning og stængellængde ved fuld blomstring (kontrolmarksundersøgelse).

Revideret 27.01.2025 - ASL

Lucerne - udlæg 2025

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse og i Landsforsøg ved SEGES

Målesort: Mezzo
Lokaliteter: Holstebro og Tystofte
Antal led: 7

Udsædsmængde:

30 kg pr. ha

Dyrkningsstrategi:

Sorterne afprøves i tre brugsår på to lokaliteter, som slæt til ensilering. Der høstes fire slæt per år.

Anlæg: Randomiseret blokforsøg anlægt som rækkeforsøg med fire gentagelser à min. 18 m². Såning foretages om foråret i renbestand eller med stivstrået dæksæd på rækkeafstand 11-13 cm, og udsædsmængde i dæksæd på max. 70 kg/ha. Teknologisk Institut sender frø til forsøgsstederne, TystofteFonden afvejer selv parceller. Såbedet skal være jævnt og tromlet og med en **sådybde på ca. 2,5 cm.**

Behandling i udlægsåret:

Moderat N-gødning til dæksæden. Ingen tilførsel af kvælstof i udlægsefteråret. Forsøget bør have en moderat bælgshøjde ved udgangen af oktober måned. Lucerne har ingen problemer og må gerne være mellem 9 og 25 cm.

Behandling i brugsårene:

Der grundgødes i alle led med 800 kg 0-4-21 med Mg, S, CU tidlig forår og 150 kg kalichlorid i begyndelsen af august for at sikre kaliumforsyningen. Der vandes i udgangspunktet med 20 mm ifm. tildeling af gødning. Der ud over vandes forsøgene efter behov. Som udgangspunkt når nedbørsunderskud eller tensiometerregistrering viser, at ca. halvdelen af jordens kapacitet for tilgængeligt vand i rodzonen er udnyttet.

Notater og bedømmelser:

Alle år:

- Tidligt forår udtages jordprøve som sendes til Agrolab for analyse (KT, MgT, PT og RT)
- Vandingstidspunkt og -mængde

Udlægsåret:

- Dato for såning
- Fremspiring, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand

Høstårene:

- Overvintring, registreres ved beg. vækst, skala 0-10, 10=ingen døde planter
- Plantebestand, forår, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Sygdomme og skadedyrsangreb, skala 0-10, 10=100% angreb/dækning.
- Plantebestand om efteråret, skala 0-10, 10=fuld bestand
- Ukrudt, enkimbl., skala 0-10
- Ukrudt, tokimbl., skala 0-10

Ifm. Slæt:

- Vækststadium
- Lejesæd, skala 0-10, 10=helt i leje

Alle notater og bedømmelser sendes parcelvis til Teknologisk Institut efter afslutning af hvert brugsår.

Høst og antal slæt:

Der høstes fire slæt per brugsår.

Udbytte:

Følgende informationer indberettes *løbende* til NFTS-Teknologisk Institut.

- Grøntudbytte pr. parcel pr. slæt
- Nettoparcelstørrelsen

Kvalitetsanalyser:

Der udtager en prøve pr. parcel til analyse på EurofinsAgroTesting. Prøve leveres som frisk grønmasse *i kølebokse* (rekvireres ved Eurofins) således, at de fire parcelprøver samles til én pose pr. led, påført label fra Teknologisk Institut. 3D står for transport til Eurofins og skal kontaktes inden middag dagen før høst.

Eurofins foretager neddeling og formaling af prøverne, hvorefter der analyseres for NDF, IVOS, råaske, råprotein, sukker, træstof, tørstof.

Identitetsundersøgelser:

For at sikre sorterens identitet kontroldyrkes sorterne anmeldt i landsforsøgene ved TystofteFonden. Sorterne vurderes mht. tidspunkt for skridning og stængellængde ved fuld blomstring (kontrolmarksundersøgelse).

Revideret 13.02.2024 - ASL

Screeningsforsøg, spisekartofler

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse

Målesort: Relevant sort fra dansk sortsliste
Lokaliteter: Give
Antal led: 5

Forsøget kan udelades hvor anmelder på tidspunktet for anmeldelse kan levere data fra to års forsøg, svarende i omfang til det her beskrevne. Forsøget skal være gennemført i Danmark og med kendt referencesort.

Anlæg:

Blokforsøg 1 række á 7 planter svarende til ca. 15.000 knolde pr. hektar. To gentagelser.
Rækkeafstand 75 cm.
Læggematerialet (40-50 mm) forvarmes og bejdses mod rodfiltsvamp. Knoldene lægges tidligst muligt i april.

Behandling i vækstperioden:

Næringsstofftilførsel:

- N-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt og kvælstofprognose
- 30 kg P/ha ved pt>=3; ellers tilføres mere
- 300 kg K/ha ved kt>=6; chlorfri gødning
- 30 kg Mg/ha

Bekæmpelse af ukrudt med anerkendt middel.

Skimmelbehandling efter behov med anerkendte midler.
Vanding efter behov.

Notater i vækstperioden:

Dato for:

- Dato for lægning
- Dato for 85 pct. fremspiring
- Dato for nedvisning
- Dato for optagning

Bedømmelser i vækstperioden:

- Antal pl. pr. række (lige før rk. lukker).
- Eventuelle frostskafer.
- Skimmel. Fra første synlige forekomst og derefter en gang om ugen, pct. dækning.
- Andre sygdomme på top, pct. dækning.
- Evt. andre afvigende iagttagelser

Optagningstidspunkt:

Væksten standses ved nedvisning, når størstedelen af knoldene er 40-60 mm. Dog senest primo oktober eller før jordtemperaturen falder under 8°C.

Udbytte:

Udbytte opgøres i kg knolde per parcel.
Fra de to parceller sammensættes en fællesprøve til kvalitetsanalyser.

Kvalitetsanalyser:

I fællesprøven bestemmes tørstofprocenten ved vægt i vand. Der til udføres relevante kvalitetsanalyser afhængig af tilsigtet anvendelse (se planer for relevant afprøvningstype).

Sygdomsundersøgelser og optællinger:

I fællesprøven registreres knoldsygdomme mv.

Følgende egenskaber bestemmes ved optælling:

- Hule knolde.
- Deforme knolde.
- Skimmel.
- Skurv (skala 0-5).
- Rodfiltsvamp (skala 0-5).
- Rust (plet og ringrust bedømmes under ét), skala 1-3, 1=intet angreb, 2=svagt angreb og 3=stærkt angreb.

Knoldmorfologi:

Fra fællesprøven udtages repræsentative knolde til måling og bedømmelse af:

- Knoldstørrelse (længde og bredde)
- Knoldfarve, 1=hvid; 2=hvid-gul; 3=lys gul; 4=gul; 5=mørk gul; 6=rød.
- Kødfarve, 1=hvid; 2=hvid-gul; 3=lys gul; 4=gul; 5=mørk gul; 6=rød.

Resistens:

På forædlerens anmodning undersøges for resistens mod kartoffelbrok, kartoffelcystenematoder og kartoffelvirus Y.

Revideret 27.01.2025 - ASL

Screeningsforsøg, stivelseskartofler

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse

Målesort: Relevant sort fra dansk sortsliste
Lokaliteter: Give
Antal led: 2

Forsøget kan udelades hvor anmelder på tidspunktet for anmeldelse kan levere data fra to års forsøg, svarende i omfang til det her beskrevne. Forsøget skal være gennemført i Danmark og med kendt referencesort.

Anlæg:

Blokforsøg 1 række á 7 planter svarende til ca. 15.000 knolde pr. hektar. To gentagelser.
Rækkeafstand 75 cm.
Læggematerialet (40-50 mm) forvarmes og bejdses mod rodfiltsvamp. Knoldene lægges tidligst muligt i april.

Behandling i vækstperioden:

Næringsstofftilførsel:

- N-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt og kvælstofprognose
- 30 kg P/ha ved pt>=3; ellers tilføres mere
- 300 kg K/ha ved kt>=6; chlorfri gødning
- 30 kg Mg/ha

Bekæmpelse af ukrudt med anerkendt middel.

Skimmelbehandling efter behov med anerkendte midler.
Vanding efter behov.

Notater i vækstperioden:

Dato for:

- Dato for lægning
- Dato for 85 pct. fremspiring
- Dato for nedvisning
- Dato for optagning

Bedømmelser i vækstperioden:

- Antal pl. pr. række (lige før rk. lukker).
- Eventuelle frostskafer.
- Skimmel. Fra første synlige forekomst og derefter en gang om ugen, pct. dækning.
- Andre sygdomme på top, pct. dækning.
- Evt. andre afvigende iagttagelser

Optagningstidspunkt:

Væksten standses ved nedvisning, når størstedelen af knoldene er 40-60 mm. Dog senest primo oktober eller før jordtemperaturen falder under 8°C.

Udbytte:

Udbytte opgøres i kg knolde per parcel.
Fra de to parceller sammensættes en fællesprøve til kvalitetsanalyser.

Kvalitetsanalyser:

I fællesprøven bestemmes tørstofprocenten ved vægt i vand. Der til udføres relevante kvalitetsanalyser afhængig af tilsigtet anvendelse (se planer for relevant afprøvningstype).

Sygdomsundersøgelser og optællinger:

I fællesprøven registreres knoldsygdomme mv.

Følgende egenskaber bestemmes ved optælling:

- Hule knolde.
- Deforme knolde.
- Skimmel.
- Skurv (skala 0-5).
- Rodfiltsvamp (skala 0-5).
- Rust (plet og ringrust bedømmes under ét), skala 1-3, 1=intet angreb, 2=svagt angreb og 3=stærkt angreb.

Knoldmorfologi:

Fra fællesprøven udtages repræsentative knolde til måling og bedømmelse af:

- Knoldstørrelse (længde og bredde)
- Knoldfarve, 1=hvid; 2=hvid-gul; 3=lys gul; 4=gul; 5=mørk gul; 6=rød.
- Kødfarve, 1=hvid; 2=hvid-gul; 3=lys gul; 4=gul; 5=mørk gul; 6=rød.

Resistens:

På forædlerens anmodning undersøges for resistens mod kartoffelbrok, kartoffelcystenematoder og kartoffelvirus Y.

Revideret 27.01.2025 - ASL

Screeningsforsøg, chipskartofler

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse

Målesort: Relevant sort fra dansk sortsliste
Lokaliteter: Give
Antal led: 2

Forsøget kan udelades hvor anmelder på tidspunktet for anmeldelse kan levere data fra to års forsøg, svarende i omfang til det her beskrevne. Forsøget skal være gennemført i Danmark og med kendt referencesort.

Anlæg:

Blokkforsøg 1 række á 7 planter svarende til ca. 15.000 knolde pr. hektar. To gentagelser.
Rækkeafstand 75 cm.
Læggematerialet (40-50 mm) forvarmes og bejdses mod rodfiltsvamp. Knoldene lægges tidligst muligt i april.

Behandling i vækstperioden:

Næringsstofftilførsel:

- N-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt og kvælstofprognose
- 30 kg P/ha ved pt>=3; ellers tilføres mere
- 300 kg K/ha ved kt>=6; chlorfri gødning
- 30 kg Mg/ha

Bekæmpelse af ukrudt med anerkendt middel.

Skimmelbehandling efter behov med anerkendte midler.
Vanding efter behov.

Notater i vækstperioden:

Dato for:

- Dato for lægning
- Dato for 85 pct. fremspiring
- Dato for nedvisning
- Dato for optagning

Bedømmelser i vækstperioden:

- Antal pl. pr. række (lige før rk. lukker).
- Eventuelle frostskafer.
- Skimmel. Fra første synlige forekomst og derefter en gang om ugen, pct. dækning.
- Andre sygdomme på top, pct. dækning.
- Evt. andre afvigende iagttagelser

Optagningstidspunkt:

Væksten standses ved nedvisning, når størstedelen af knoldene er 40-60 mm. Dog senest primo oktober eller før jordtemperaturen falder under 8°C.

Udbytte:

Udbytte opgøres i kg knolde per parcel.
Fra de to parceller sammensættes en fællesprøve til kvalitetsanalyser.

Kvalitetsanalyser:

I fællesprøven bestemmes tørstofprocenten ved vægt i vand. Der til udføres relevante kvalitetsanalyser afhængig af tilsigtet anvendelse (se planer for relevant afprøvningstype).

Sygdomsundersøgelser og optællinger:

I fællesprøven registreres knoldsygdomme mv.

Følgende egenskaber bestemmes ved optælling:

- Hule knolde.
- Deforme knolde.
- Skimmel.
- Skurv (skala 0-5).
- Rodfiltsvamp (skala 0-5).
- Rust (plet og ringrust bedømmes under ét), skala 1-3, 1=intet angreb, 2=svagt angreb og 3=stærkt angreb.

Knoldmorfologi:

Fra fællesprøven udtages repræsentative knolde til måling og bedømmelse af:

- Knoldstørrelse (længde og bredde)
- Knoldfarve, 1=hvid; 2=hvid-gul; 3=lys gul; 4=gul; 5=mørk gul; 6=rød.
- Kødfarve, 1=hvid; 2=hvid-gul; 3=lys gul; 4=gul; 5=mørk gul; 6=rød.

Resistens:

På forædlerens anmodning undersøges for resistens mod kartoffelbrok, kartoffelcystenematoder og kartoffelvirus Y.

Revideret 27.01.2025 - ASL

Middeltidlige spisekartofler

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse

Målesort: Sava
Lokaliteter: Arnborg
Antal led: 4

Formål:

Forsøget har til formål at undersøge udbyttepotentialet af sorter til optagelse på dansk sortsliste under vækstbetingelser svarende til normal dyrkningspraksis.

Anlæg:

Randomiseret blokforsøg i fire gentagelser med ét optagningstidspunkt. Rækkeafstand 75 cm. Læggeafstand 25 cm. Parcellængde 10 m. Brutto 4 rækker; netto 2 rækker. Randomisering tilsendes fra TystofteFonden. Læggematerialet (40-50 mm) leveres forvarmet og bejdsset mod rodtilsvamp. Knoldene lægges tidligst muligt i april.

Behandling i vækstperioden:

Næringsstoffiltførsel:

- N-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt og kvælstofprognose
- 30 kg P/ha ved $pt >= 3$; ellers tilføres mere
- 300 kg K/ha ved $kt >= 6$; chlorfri gødning
- 30 kg Mg/ha

Bekæmpelse af ukrudt med anerkendt middel.

Skimmelbehandling med anerkendte midler efter behov svarende til normal dyrkningspraksis.

Vanding efter behov.

Notater i vækstperioden:

Dato for:

- Dato for lægning
- Dato for 85 pct. fremspiring
- Dato for nedvisning
- Dato for optagning

Bedømmelser i vækstperioden:

- Antal pl. pr. række (lige før rk. lukker)
- Eventuelle frostskafer
- Skimmel. Fra første synlige forekomst og derefter en gang om ugen, pct. dækning.
- Andre sygdomme på top, pct. dækning.
- Evt. andre afvigende iagttagelser

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af parcelnummer.

Observationsparceller:

Ved Danespo i Give udlægges sorterne i observationsparceller med 4 knolde i 3 gentagelser med henblik på registrering af topskimmel. Resultaterne for kandidat og målesort, samt kendte modtagelige og resistente referencesorter sendes til TystofteFonden.

Optagningstidspunkt:

Væksten standses ved nedvisning, når størstedelen af knoldene er 40-60 mm. Kartofflerne tages op når knoldene er skindfaste til lagring 14-21 dage efter fuld nedvisning. Dog senest primo oktober eller før jordtemperaturen falder under 8°C.

Udbytte:

Følgende informationer sendes til Tystofte

- Kg knolde pr. parcel
- Tørstof- og stivelsesindhold pr. parcel, pct.
- Procentvis fordeling til følgende fraktioner
  - Over 60 mm
  - mellem 40 og 60 mm
  - under 40 mm
  - Grønne knolde
  - Frasortering

Fordeling til fraktioner laves parcelvis på en delprøve på 15 kg per parcel. Der frasorteres uanvendelige knolde (misdannede, revnede, rådne).

Fra fraktionen 40-60 mm udtages en prøve på 5 kg pr. parcel, som blandes til én fællesprøve.

Sygdomsundersøgelser og optællinger:

Fra fællesprøven udtages min. 200 knolde til registrering af knoldsygdomme mv.

Følgende egenskaber bestemmes ved optælling:

- Hule knolde.
- Skimmel.
- Skurv (skala 0-5).
- Rodtilsvamp (skala 0-5).
- Rust (plet og ringrust bedømmes under ét), skala 1-3, 1=intet angreb, 2=svagt angreb og 3=stærkt angreb.

Knoldmorfologi:

Fra fællesprøven udtages 30 repræsentative knolde pr sort til måling og bedømmelse af:

- Knoldstørrelse (længde og bredde)
- Knoldfarve, 1=hvid; 2=hvid-gul; 3=lys gul; 4=gul; 5=mørk gul; 6=rød.
- Kødfarve, 1=hvid; 2=hvid-gul; 3=lys gul; 4=gul; 5=mørk gul; 6=rød.

Kvalitetsanalyser:

For hver parcel bestemmes tørstofprocenten ved vægt i vand. **Fra fællesprøverne fremsendes 100 knolde per led til Danespo.**

Ved Danespo i Give koges fra ovennævnte prøve 20 knolde af hver sort.

Der gennemføres tre kogninger:

1. kogning gennemføres primo december. Kartofflerne opbevares ved 8,0°C efter sårheling.
  2. kogning gennemføres ultimo januar måned. Kartofflerne opbevares ved 8,0°C efter sårheling.
  3. kogning laves i ultimo april måned. Kartofflerne opbevares ved 4,0°C efter sårheling.
- For hver kogning bedømmes mørkfarvning og udkogning på en skala fra 1-9.

Resistens:

På forædlerens anmodning undersøges for resistens mod kartoffelbrok, kartoffelcystenematoder og kartoffelvirus Y.

Revideret 27.01.2025 - ASL

Stivelseskartofler

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse

Målesort: Oleva
 Lokalteter: Arnborg
 Antal led: 3

Formål:

Forsøget har til formål at undersøge udbyttepotentialet af sorter til optagelse på dansk sortsliste under vækstbetingelser svarende til normal dyrkningspraksis.

Anlæg:

Randomiseret blokforsøg i fire gentagelser med ét optagningstidspunkt. Rækkeafstand 75 cm. Læggeafstand 33 cm. Parcellængde 10 m. Brutto 4 rækker; netto 2 rækker. Randomisering tilsendes fra TystofteFonden. Læggematerialet (40-50 mm) leveres forvarmet og bejdsset mod rodtilsvamp. Knoldene lægges tidligst muligt i april.

Behandling i vækstperioden:

Næringsstoffertilførsel:

- N-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt og kvælstofprognose
- 30 kg P/ha ved PT>=3; ellers tilføres mere
- 200 kg K/ha ved KT>=6; chlorfri gødning
- 30 kg Mg/ha

Bekæmpelse af ukrudt med anerkendt middel.

Skimmelbehandling med anerkendte midler efter behov svarende til normal dyrkningspraksis.

Vanding efter behov.

Notater i vækstperioden:

Dato for:

- Dato for lægning
- Dato for 85 pct. fremspiring
- Dato for optagning

Bedømmelser i vækstperioden:

- Antal pl. pr. række (lige før rk. lukker)
- Eventuelle frostskaeder
- Skimmel. Fra første synlige forekomst og derefter en gang om ugen, skala: pct. dækning.
- Andre sygdomme på top, skala: pct. dækning.
- Evt. andre afvigende iagttagelser

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af parcelnummer. Markblade til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden.

Observationsparceller:

Ved Danespo i Give udlægges sorterne i observationsparceller med 4 knolde i 3 gentagelser med henblik på registrering af topskimmel. Resultaterne for kandidat og målesort, samt kendte modtagelige og resistente referencsorter sendes til TystofteFonden.

Optagningstidspunkt:

Kartoflerne tages op senest primo oktober eller før jordtemperaturen falder under 8°C.

Udbytte:

Følgende informationer sendes til Tystofte

- Kg knolde pr. parcel
- Tørstof- og stivelsesindhold pr. parcel, pct.

Der udtages en prøve på 5 kg pr. parcel, som blandes til én fællesprøve.

Sygdomsundersøgelser og optællinger:

Fra fællesprøven udtages minimum 200 knolde til registrering af knoldsygdomme mv.

Følgende egenskaber bestemmes ved optælling:

- Hule knolde.
- Misdannede, revnede og rådne knolde.
- Grønne knolde.
- Skimmel.
- Skurv (skala 0-5).
- Rodtilsvamp (skala 0-5).
- Rust (plet og ringrust bedømmes under ét), skala 1-3, 1=intet angreb, 2=svagt angreb og 3=stærkt angreb.

Knoldmorfologi:

Fra fællesprøven udtages 30 repræsentative knolde pr. sort til måling og bedømmelse af:

- Knoldstørrelse (længde og bredde).
- Knoldfarve, 1=hvid; 2=hvid-gul; 3=lys gul; 4=gul; 5=mørk gul; 6=rød.
- Kødfarve, 1=hvid; 2=hvid-gul; 3=lys gul; 4=gul; 5=mørk gul; 6=rød.

Kvalitetsanalyser:

For hver parcel bestemmes tørstofprocenten ved vægt i vand.

Resistens:

På forædlerens anmodning undersøges for resistens mod kartoffelbrok, kartoffelcystenematoder og kartoffelvirus Y.

Revideret 27.01.2025 - ASL

Kartofler til chipsproduktion

Afprøvning af sorter til sortslisteoptagelse

Målesort: Lady Claire
Lokaliteter: Arnborg
Antal led: 2

Formål:

Forsøget har til formål at undersøge udbyttepotentialet af sorter til optagelse på dansk sortsliste under vækstbetingelser svarende til normal dyrkningspraksis.

Anlæg:

Randomiseret blokforsøg i fire gentagelser med ét optagningstidspunkt. Rækkeafstand 75 cm. Læggeafstand 33 cm. Parcellængde 10 m. Brutto 4 rækker; netto 2 rækker. Randomisering tilsendes fra TystofteFonden. Læggematerialet (40-50 mm) leveres forvarmet og bejdset mod rodfiltsvamp. Knoldene lægges tidligst muligt i april.

Behandling i vækstperioden:

Næringsstoffiltørsel:

- N-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for forfrugt og kvælstofprognose
- 30 kg P/ha ved $PT >= 3$; ellers tilføres mere
- 200 kg K/ha ved $KT >= 6$; chlorfri gødning
- 30 kg Mg/ha

Bekæmpelse af ukrudt med anerkendt middel.

Skimmelbehandling med anerkendte midler efter behov svarende til normal dyrkningspraksis.

Vanding efter behov.

Notater i vækstperioden:

Dato for:

- Dato for lægning
- Dato for 85 pct. fremspiring
- Dato for optagning

Bedømmelser i vækstperioden:

- Antal pl. pr. række (lige før rk. lukker)
- Eventuelle frostskafer
- Skimmel. Fra første synlige forekomst og derefter en gang om ugen, skala: pct. dækning.
- Andre sygdomme på top, skala: pct. dækning.
- Evt. andre afvigende iagttagelser

Alle notater og bedømmelser sendes til TystofteFonden med angivelse af parselnummer. Markblade til bedømmelser kan rekvireres ved TystofteFonden.

Observationsparceller:

Ved Danespo i Give udlægges sorterne i observationsparceller med 4 knolde i 3 gentagelser med henblik på registrering af topskimmel. Resultaterne for kandidat og målesort, samt kendte modtagelige og resistente referencesorter sendes til TystofteFonden.

Optagningstid:

Væksten standses med nedvisning, når størstedelen af udbyttets størrelse er på 40-60 mm. Efter 10-14 dage tages kartoflerne op - dog senest ved udgangen af september eller før jordtemperaturen falder under 8°C.

Udbytte:

Følgende informationer sendes til Tystofte

- Kg knolde pr. parsel
- Tørstof- og stivelsesindhold pr. parsel, pct.
- Procentvis fordeling til følgende fraktioner
  - Over 60 mm
  - mellem 40 og 60 mm
  - under 40 mm
  - Grønne knolde
  - Frasortering

Fordeling til fraktioner laves parselvis på en delprøve på 15 kg per parsel. Der frasorteres uanvendelige knolde (misdannede, revnede, rådne).

Fra fraktionen 40-60 mm udtages en prøve på 5 kg pr. parsel, som blandes til én fællesprøve.

Sygdomsundersøgelser og optællinger:

Fra fællesprøven udtages min. 200 knolde til registrering af knoldsygdomme mv.

Følgende egenskaber bestemmes ved optælling:

- Hule knolde.
- Skimmel.
- Skurv (skala 0-5).
- Rodfiltsvamp (skala 0-5).
- Rust (plet og ringrust bedømmes under ét), skala 1-3, 1=intet angreb, 2=svagt angreb og 3=stærkt angreb.

Knoldmorfologi:

Fra fællesprøven udtages 30 repræsentative knolde pr. sort til måling og bedømmelse af:

- Knoldstørrelse (længde og bredde)
- Knoldfarve, 1=hvid; 2=hvid-gul; 3=lys gul; 4=gul; 5=mørk gul; 6=rød.
- Kødfarve, 1=hvid; 2=hvid-gul; 3=lys gul; 4=gul; 5=mørk gul; 6=rød.

Kvalitet:

I fællesprøven bestemmes tørstofprocenten ved vægt i vand. Ved Danespo i Give gennemføres en test for sorterens egnethed til chipsfremstilling. **Efter tørstofbestemmelse fremsender Ytteborg fællesprøverne til Danespo.** Der gennemføres tre chipninger:

1. chipning gennemføres primo december. Kartoflerne opbevares ved 8,0°C efter sårheling.
  2. chipning laves i januar måned. Kartoflerne opbevares ved 8,0°C efter sårheling.
  3. chipning laves i april måned. Kartoflerne opbevares ved 4,0°C efter sårheling.
- Ved hver chipning bestemmes tørstofindholdet, chipsfarve (visuel skala) og µmol glukose.

På forædlerens anmodning undersøges for resistens mod kartoffelbrok, kartoffelcystenematoder og kartoffelvirus Y.

Revideret 13.02.2024 - ASL

OBS vintersæd

Lokaliteter: Abildgård*, Askov, Brønderslev, Dyngby*, Flakkebjerg, Foulum, Gørding, Gørløse, Hobro, Holeby*, Holstebro, Jydevad, Karise, Koldkærgård, Refsvindinge, Sejet*, Tystofte, Tølløse, Nr. Åby* og Åkirkeby
*lokaliteter med parceller der kun er ubehandlet

<u>Art:</u>	<u>Antal led:</u>	<u>Referencesorter:</u>
Vinterhvede:	99	MS-Septoria, MS-Brunrust, Anja, MS-Meldug, Substance, Ambition
Vinterbyg:	67	MS-Skoldplet, MS-Ramularia, MS-Bygrust, MS-meldug, Celtic, Prestige
Rug:	68	MS-Brunrust
Triticale:	7	MS-Meldug, MS-Brunrust, MS-Gulrust

Udsædsmængder:

Vinterhvede:	350 / 280 spiredygtige kerner pr. m ² for linjer hhv. hybrider.
Vinterbyg:	325 / 260 spiredygtige kerner pr. m ² for linjer hhv. hybrider.
Rug:	250 / 200 spiredygtige kerner pr. m ² for populationssorter, hhv. hybrider.
Triticale:	300 spiredygtige kerner pr. m ² .

Bejdsning:

Vinterhvede:	Redigo Pro 170 FS
Vinterbyg:	Redigo Pro 170 FS
Rug:	Redigo Pro 170 FS
Triticale:	Redigo Pro 170 FS

Anlæg:
TystofteFonden fremsender randomiseringsplan. Forslag til såplan kan fås ved henvendelse til Sidsel Stein Kirkegaard (ssk@tystofte.dk) eller Anders S. Larsen (asl@tystofte.dk).

Sorterne i afprøvning randomiseres indenfor hver art. Referencesorter adskilles fra sorterne i afprøvning med en værneparcel. Mellem forskellige arter placeres minimum et værn af hver art. Og hver kolonne begynder og slutter med en værneparcel
Parcellerne kan deles i en behandlet og en ubehandlet afdeling, hver på minimum 6-8 m². Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 10-12 cm. Der udvejes til en parcellstørrelse på 15 m².

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering med GPS-koordinater for placering af 1. parcel samt oplysninger omkring forfrugt, JB nr. parcellstørrelse og såtidspunkt til Susanne Sindberg.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):
Hele forsøget N-, P- og K-gødes efter stedets gødningsnorm, justeret for udbytt niveau, forfrugt og kvælstofprognose. Bekæmpelse af ukrudt og skadedyr gennemføres med et anerkendt middel efter behov og der anvendes **ikke** vækstreguleringsmidler. På lokaliteter markeret* forefindes **kun** parceller der **ikke** er behandlet mod sygdomme. På øvrige lokaliteter findes såvel sygdomsbehandlet som ubehandlet afdeling. Svampesygdomme må **ikke** bekæmpes i den ubehandlede afdeling. Behandlingsstrategi for svampbekæmpelse i den behandlede afdeling, udsendes via Landbrugsinfo i foråret.

Notater og Bedømmelser der foretages lokalt:

- Dato for såning
- Plantebestand efterår vs. 12, Skala 0-10, hvor 10 = fuld bestand.
- Plantebestand forår kort efter vækststart, Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- **Sortsvis dato** for begyndende skridning. Når 10% af planterne er i st. 51 (første småaks er synlige eller akset skrider sidelæns ud af bladskeden).
- Lejesæd ved høstmodenhed, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøget

NB: Hver bedømmelse forsynes med dato og vækststadiet og sendes til TystofteFonden. En markbog til notater kan rekvireres fra Tystofte.

Bedømmelser der foretages af personale fra TystofteFonden i vækstperioden:

- På lokaliteter der viser tydelig sortsdifferentiering foretages bedømmelse sygdomsangreb (Notat af Hovmøller, Sindberg & Willas, maj 2003)
- Strå længde én repræsentativ måling pr. parcel. Der måles til hvor aks begynder (cm).
- Nedknækning af strå og aks i vinterbyg ved overmodenhed. Bedømmes cirka 2 uger efter modenhed. Registreres på udvalgte lokaliteter efter aftale med værten.

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Der **måles ikke** parceludbytte.

Afvigende iagttagelser i forsøgene skal meddeles til TystofteFonden. Registreringerne i vækstsæsonen opdateres løbende på adressen www.tystofte.dk

Revideret 27.01.2025

OBS vårsæd

Lokaliteter: Abildgård*, Askov, Refsvindinge, Brønderslev, Dyngby*, Flakkebjerg, Foulum, Gyrestinge, Gørløse, Hobro, Holeby*, Holstebro, Jyndevad, Karise, Koldkærgård, Sejlet*, Tystofte, Tølløse og Nr. Åby*
*lokaliteter med parceller der kun er ubehandlet.

<u>Art:</u>	<u>Antal led:</u>	<u>Referencesorter:</u>
Vårbyg:	90	MS-skoldplet, MS-bladplet, Alexis og Pallas
Vårhvede:	18	MS-meldug og Trappe
Havre:	21	-

Udsædsmængder:

Vårbyg: 300 spiredygtige bejdsede kerner pr. m².
Vårhvede: 450 spiredygtige bejdsede kerner pr. m².
Havre: 350 spiredygtige bejdsede kerner pr. m².

Bejdsning:

Vårbyg: Redigo Pro FS 170
Havre: Ingen bejdsning
Vårhvede: Redigo Pro FS 170

Anlæg:

TystofteFonden fremsender randomiseringsplan. Forslag til såplan kan fås ved henvendelse til Sidsel Stein Kirkegaard (ssk@tystofte.dk) eller Anders S. Larsen (asl@tystofte.dk).

Sorterne i afprøvning randomiseres indenfor hver art. Referencesorter adskilles fra sorterne i afprøvning med en værneparcel. Mellem forskellige arter placeres minimum et værn af hver art. Og hver kolonne begynder og slutter med en værneparcel
Parcellerne kan deles i en behandlet og en ubehandlet afdeling, hver på minimum 6-8 m².

Såning foretages med speciel forsøgssåmaskine med en rækkeafstand på 10-12 cm. Der udvejes til en parcellstørrelse på 15 m².

NB: Efter anlæg returneres en skitse over forsøgets placering med GPS-kordinater for placering af 1. parcel samt oplysninger omkring forfrugt, JB nr. parcellstørrelse og såtidspunkt til Sidsel Kirkegaard.

Behandling i vækstperioden (inklusive værn):

Hele forsøget N-, P- og K-gødes efter stedets gødningsnorm justeret for udbyttens niveau, forfrugt og kvælstofprognose. Bekæmpelse af ukrudt og skadedyr gennemføres med et anerkendt middel efter behov og der anvendes **ikke** vækstreguleringsmidler. På lokaliteter markeret* forefindes **kun** parceller der **ikke** er behandlet mod sygdomme. På øvrige lokaliteter findes såvel sygdomsbehandlet som ubehandlet afdeling. Svampesygdomme må **ikke** bekæmpes i den ubehandlede afdeling. Behandlingsstrategi for svampebekæmpelse i den **behandlede afdeling**, udsendes via Landbrugsinfo i foråret.

Notater der foretages lokalt:

- Dato for såning
- Fremspiring. Skala 0-10, 10 = fuld bestand.
- **Sortsvis** dato for begyndende skridning. Når 10% af planterne er i st. 51 (første småaks er synlige eller akset skrider sidelæns ud af bladskeden).
- Lejesæd ved høstmodenhed, skala 0-10, 10 = helt i leje.
- Evt. afvigende iagttagelser i forsøget.

NB: Hver bedømmelse forsynes med dato og vækststadium og sendes til TystofteFonden. En markbog til notater kan rekvireres fra Tystofte.

Bedømmelser der foretages af personale fra TystofteFonden i vækstperioden:

- På lokaliteter der viser tydelig sortsdifferentiering foretages bedømmelser af procent sygdomsangreb
- Strållængde én repræsentativ måling pr. parcel. Der måles til aksets begyndelse (cm).
- Nedknækning af strå og aks i vårbyg og havre ved overmodenhed. Bedømmes cirka 2 uger efter modenhed. Registreres på udvalgte lokaliteter efter aftale med værten.

Andet:

Den fremsendte udsæd må kun bruges til gennemførelse af forsøget.

Der **måles ikke** parceludbytte.

Afvigende iagttagelser i forsøgene skal meddeles til TystofteFonden. TystofteFondens registreringer i vækstsæsonen opdateres løbende på adressen www.tystofte.dk

Revideret 13.02.2025